

Loerensis bos	642	Fumi umbra	516	Duplices viros	707	De calcaria in car.	543	Agathonia cantio	536
Scarabei umbra	743	Fulgur ex pelu	624	De toga ad palliū	1033	De toga ad palliū	1033	Summo digito sca.	313
Bos homolottorum	743	Oppedere cōtra to.	296	Duodecim artiū	707	Ad tora ad Phry.	569	Chalcidiflare	743
Septimus bos	743	Dionis gry	315	Thessalorū cōmē.	319	Maritimus cū sis	806	Phicidiflare	ibidē
Generosus ex	693	DIGNITATIS.		Phoeniciū pasta	817	Subito alius	1008	Siphniflare	823
Attagen	948	Canis digna sede	575	Loerense patiū	555	Vlyfles pamos ex.	1007	Avrōlucyboi.	1009
Salle emptū mēci.	298	Digna canis pabu.	ibi.	Thraciū cōmentum	375	Sui dissimilis	916	Κλετογιάζεπ	735
De lapide emptus	720	Dignus obelisco	309	Hoc calcamentum	790	Ad bonā frugem	1030	Clijthenē uideo	736
Siculus miles	822	Digna cedro	958	Thyaces foedera	599	Qui multū obfuit	1033	Cleocrius	737
Imi subfelligi	878	Dignus Argiuo	309	Quibus nec ara	867	FORTVNAE		Sinopiffas	752
Seruorū ciuitas	656	Dignū ppter quod	ibi.	Alterā manu fert	312	cōmutatio.		Sus per rofas	866
De fece haurire	368	Dignus qui cum	310	Repariare	746	Testule transfusa	424	Aries cornib. lafci.	842
Carica mufa	328	Quasi re dignus	309	Maritimi mores	1052	Alla uis, alia dietā	337	Κροκοειν	728
Afinos non euro	938	Regia uacua	657	Lingua uirauit	556	Nūc pluit & claro	325	Caprarius in estu	600
Pomarius Hercu.	601	Batti fipthum	441	Punica fides	311	Cū deo quifq; &	723	Que sub alis fuit	470
Malum Hercu.	679	Decernitur equa.	922	Grecia fide	ibi.	Ipsa dies quifq; pa.	325	E Mafilia uenijfi	926
Munus leuidense	809	Bos in ciuitate	785	Nō idē sunt fcriptū.	823	Omnū rerū uicijfi.	289	Complura masculi canis	
Cicernus Baccus	588	Sapientiū octauus	331	Dedali opera	502	Mulca rote uol.	999	cubilia	677
Ollaris deus	134	Columen familie	134	Admirabiles in ne.	592	Retū oim uicijfi.	907	Lentifcū mandere	313
Soterichi lecti	1005	Vtrāq; paginā fū.	519	Multa nouit uulp.	390	Fortuna estuaria	837	Poeniciflare	781
Cecidit & bupho.	1002	Esto promus	980	Magnus uersator	798	Res in foro nofiro	826	Πτεγιάζα	776
Ficidius	299	Quasi re dignus	980	Simā nō capitur la.	376	Catafrophe fibu.	86	MODESTIA	
Ficidius gladius	642	Glaucus come fa	969	Volaticū infuoran.	979	Vbi nō fis quā fue.	317	moduq;	
In foribus uerecū	429	Antiquorū Cōdro	984	Semp adferi Lybia	862	Ad priūta prese.	337	Nofce teipsum	263
Ficum Mercurio	642	Pro dignitate cu.	984	Sēper Africa noui.	868	A ramo ad tribu.	799	In fe descendere	260
Merx nitrona pu.	354	Myrteam coronam	984	Verifimiliter men.	920	Dionysius corimb.	62	Intra tuam pellem te.	261
Numerus	484	Omnibus anteur.	889	Lampō iurat p an.	954	Nemo mortaliū	524	In tuum ipfius finū	262
Tellur is onus	278	Cæcus & claudus	1033	Magus uariis q̄ hy.	67	Pitana sum	829	Tecū habita	260
Abominandus scarabe		us	675	Sisyphi artes	866	Quod alius cōdiuit	967	Efficimus pro noftr.	289
us	675	Proximiū VTEN		Pyrrhādri cōmentū.	765	Bōa nemini bo. efi	1025	Manū ferendam nō	716
Minus de istis la.	723	Viā q̄ nefcit ad ma.	622	Megariciū machi.	502	Osculana pugna	1015	Ita fugias ne pra.	185
Indus elephantus	385	Vt poffimus quando	516	Vlyfsei cōmentū	646	Per manus tradere	1030	Demittere sefe	912
Coclear crescit	451	ut uolum.	316	Vias noui qbus ef.	647	De manu in manū	1031	Arabicus tibicen	278
Comae calculus	ibidē	Quādo id fieri non	826	Libyca fra	862	TEMPERANTIA.		Ne uicies muficam	983
Inerium choros	658	Bona efi etiā offa	535	Αγρωτιζάβ	814	Zenone modera.	391	Nihil minus expe.	861
Megarenfes neq;	434	Si non adfuit car.	536	E poculo perforato	783	INTEMPERAN		Ne quid nimis	264
Rufficamū oratorē	588	Aulodūs fit, 3 citharē	490	Expedi habere	871	tia, libido.		Dimidiū plus toto	364
E flama cibi pete.	958	Da esse nō potefi	490	Silecinna pellis	822	Mycenonius uicinus	832	Vbi paueris	1001
Myforū pofbrem.	256	Si bouem non poffis	629	Nō cbius, fed cius	448	Vnico digitalo scalpi ca		Domus refta	1025
Caricus hircus	843	Alterā nauigatio	796	Dextrū pedem	719	put	313	Neq; Lydorū ca.	1018
Indoctor pbilo.	583	Præfentē fortunam	658	Mula noris opor.	678	Baceli fimilis es	229	Neq; poffimus, neq; pri	
Calabri hofpitiū xe.	842	Que dantur	975	EX codē ore frigi.	312	Hermiosus ufq; ad.	971	mus	1001
Principatus Syrius	243	Præfentē mulge.	750	EX fe fingit nclut	1006	Battulus	229	Fumē abrumpe	212
Cicceris emptor	810	Quo ad efi boni	916	Obliquus curfus	615	Tibicinis uitam	487	Ne fupra pedē cal.	558
Cubito emungere	517	Extrema linea	1033	Cantharo aftutior	741	Saniuorum flores	636	Mefse teme propr.	260
Canis tiuens	952	INCONSTANA		Cafioticus nodus	555	Vponifis foeda	915	Iucandifina nauī.	107
Nō efi curē hippo.	371	tie, pfidie, uerfutia.		Par di mortem adfi.	536	Sponfi uita	666	Iucūda uicijfi. rerū	290
Nō admodū mif.	976	Ventorū ftatio.	563	Sphondyla fugiens	868	Melle teipsum per.	675	Iniquum petendum	485
Cōtētus inimici	890	Panagea Diana	662	MVTANDAE		Saniuorum laura	879	Summū cape, & mediū	
Indignus q̄ illi mat.	221	Veni campus	564	ſententie.		Saniū comatum	880	habebis	ibidē
Cōtētus diciturū	885	Mutabilior metra.	777	Palmodiā canere	356	Sardianapalus	866	Pafifilus ruffillus	662
Tanq̄ conciliū	637	Chanteleone mu.	783	Calculum reducere	206	Vale charū lumen	611	Arcus tefus rump.	1040
Tragicus rex	566	Proteo mumbillior	463	Vertere uela, funem re		Leſbijs digna	682	Oportet agram imbeci	
Vterq; ambo	989	Polypī mentem	65	uertere	356	Leſbiari	876	liorē eſſe q̄ agr.	1044
Βουκαλαζα	979	Multeris animus	834	Cōſtium in melius	896	Corinithiari	991	ARROGANTIA	
Pannus lacer	508	E ſaripus homo	357	Imitator nepam	967	Lydius in meridie	600	iaclantiq;	
Quis uſus cepis	751	Cnips in loco	735	Reprehenſo cogi,	897	Lydius cauponatur	601	Mira de lente	1031
Imitator Blace	962	Cothurno uerſati.	66	MVTATI INſtituti.		Pepones	964	Sine incolunus red.	1050
Extrium ingenium	662	Aliud ftans, aliud fe.	774	Nuces relinquere	397	Lydio more	680	Arcē ex cloaca ſi.	1045
Barbam uellere	537	Duabus federe ſel.	267	Longum uellere uſ.	479	Videre mihi labd.	96	Gallus in ſuo	1045
Nihilī cotio eſt	985	Diuerſarū partiū	886	Rudentes & re.	770	Adonidis horti	26	Tollere criſtas	326
Nō plaris q̄ ſimias	1033	Duos parietes de.	267	Pro elegantiē.	798	Vt Corinthia uide.	880	Attollere ſupiciliū	319

41	42	43	44	45
Nauphracton tue. 673	Festuca ex alieno 261	Phormionis thori 666	Mellis medula 607	Siculus omphacif. 550
Tollere cornua 326	Suis cuiq; crepitus 783	Cilicij imperatores 737	Optimum condimentum 607	Praenonere uena. 807
Arrogantia non frere. 917	Ipsis placet 543	Vita doliaris 324	faunes 619	Odi puerulos 967
Tuo pede te meti. 260	Peclere ibus 868	Steyon arrodētis tax. 1028	Afra auis 863	Non statim finis 1036
Vltra peram 319	In armis accessit 979	Tanq; in phiditijs 619	Anima et uita 510	TARDITATIS, & cancellationis.
Videbrys me uidentis pla 312	Hecate coena 1026	Coturnissare 737	Dubia coena 522	Nemo nos insequi. 785
ne Martem ui. 786	Et me mater 1000	Thymbra uicitatis 1027	Salem lingere 868	Romanus fededo 375
Hamaxia. 746	Teipsum laudas 616	Sibutyru habere 799	Qui possunt ab hoc 419	Festina lente 397
Sophocles laudi. 486	Teipsum inspicere 986	Xenocratis caelo. 812	Thasium infundis 735	Pedetentim 407
Phania iamua 813	Patrie sumus 79	Aspera uita, sed sa. 915	FAMES. 641	Memiserandum 716
Sybarite per pla. 466	Multe oderint 678	Salem et cascum edere 1043	Fames et mora 641	Flacide bos 407
Cicadis pleni. 781	Sine riuuli diligere 413	re 1043	Miserimum fame mo- 600	Cauda pilos equi. 333
Ex academia 786	CONTRARIUM 786	re 1043	ri 83	Tucito pede 408
Ingressi lunonium 933	philantia. 786	L V X V S E T 786	Molestus interpel. 913	Non statim decer. 888
Summis unguibus 450	Non est beatus esse qui se nesciat 1025	Indulgere genio 538	Cefreus ieiunat 125	Celerius elephanti 338
Caelum territat ar. 517	Αἴθρα πᾶσι τοῖς 765	Vita macerata 325	Non interpellandus fa- 600	Bunus iudex est 595
EX UNO multa fa. 422	MANS VET VDO. 786	Curare cuticulan 539	melicus 884	Accepti luna 218
Caelum digito attinge- 991	Maclata hostiale. 562	Pontificalis coena 740	Ventre pleno meli. 870	Laconica luna 553
re 991	Auricula infuma 280	Pergracari 961	Etiam betylum deuo- 600	Machinas post b. 709
Iouis sandalium 621	Sedens columba 821	Semper leontini iux- 125	rares 981	Sero uenisti 655
Imperitius subliga. 793	Apio mollior ibidem 280	ta pocula 125	FESTINA 786	Cuculus 1042
Eafnosus maximus 103	Spongia mollior 280	Thericle amicus 774	tionis. 786	Quisq; tarde ue. 1050
Tanq; argiuu cly. 637	Oleo tranquillior 279	Sale perustus hic 787	Nautilus atq; qua. 163	Cornus aquat 732
Homo bombylius 595	Mittor columba 834	E clibno boues 1028	Citis quadrigis ibidem 788	Profectus ad apa. 788
De pulmone reuel. 816	Cera tractabilior 738	Theffalorum ale 120	Iouis quadrigis ibidem 354	Post festi uenisti 354
Ipsē dixit 568	A S P E R I T A S, 786	Sapientia uino obum- 463	Equis albis praec. ibide 244	Callipides 244
Auro loquente 768	MOROSITAS. 786	brator 463	Talarita inducere 89	Diu delibera 978
Non mihi suffice. esse 549	Inexorabilis 888 & 921	Sine cerere & bac- 514	Citius q; apparagi 862	Annis est 548
Pennas nido maiores ex- 262	Ferrus, abencus 283	cho friget V. 514	E uesligio 1050	Sic est ad pugne 663
dentur ultra 231	Verfatilis artemon 949	Heterognathus 781	Ad aras 879	Amica Azefian 620
Cenei basta 964	Cornua fibra 284	Siculissare 821	Simul et dic. et c. 667	Zozopos 873
Giganti arrogatia 925	Scytharum oratio 488	Ficus aubus grate 953	Dnabus pedibus f. 239	Herules hostiator 953
Magis sibi placet 633	Benedictias finis 938	Asini mandibula 772	In foribus adesse 473	Expecta bos 798
Hic rhodus, hic 769	Thymbra uicitatis 1027	Decempes umbra 795	Vclis, equisq; 162	Expecta annis ibidem 686
Atticus in portum 372	Scabrosior leberi. 749	Ventres 646	Vir fugiens haud 398	Hyperberetad 686
Calliphanes 954	Totus echinus aspi 664	Venter auribus ca. 647	Ocyor accipit 874	Inter casa et porre. 140
Billate ruga 843	Durus alloquijs 788	Ventre mihi obje. 603	Pegaso uelocior 975	Quae sero coing. 884
Vino uendibili suspensa 579	Echino asperior 540	Abronis uita 554	Salanulla nauis 765	Mysorum ultimus 257
hedera 1009	Corinthus & colli. sur. 522	Episcytilissare 483	Pari puella 691	Intervallo perit fa. 793
Selissare 579	et uallibus 528	Sybaritica mensa 465	Ignem palma 449	Summis ingredi pedi- 991
Diurni excipio ser. 1032	Etiam quercus 981	Syracusana mensa 465	Aphya ad ignem 449	Pulmo prius uenif. 1033
PHILAVTIA. 562	Agamemnonis hosti. 562	Vixit dum uixit 819	Ne nimis calidum 559	SALVBRITAS. 874
Non uademus manitica 261	Matiolaechus 983	Nauiges in Massi. 515	Intra septiman 688	Crotone salubrius 528
quod in tergo est 261	Ne meue fistula 778	Teneri calidis b. 719	Prius quam gallus iue- 874	Crocus bita senior 738
Pape Myxus 817	A lasso rixa quer. 245	Amazoni cantile. 421	rum 647	Valere pancreatice 648
Amicus tragaxodis amu- 842	Difficilis sur 717	Amphidromiam age- 972	Vitui, incide igne 647	Santor es pisce 1017
latur 842	In auribus impla. 1008	re 972	A subeunte portu 749	Trias saluberrima 1012
Tragice loqui 556	EX AMPHIBETO BI. 969	EX OCCASIO. 157	Matura satio 358	INSALVBRITAS. 685
Torpis iactantia 904	Maschalam tollere 633	Ansam querere 157	Prius occupat 904	Herulanus morb. 522
Ne magna loqua. 460	Vinum senem etiā 483	Argentii fentes lo. 482	Sacra celerius ab. ibide 601	Herulanus scabes ibide 107
Foenū habet in cor. 61	Vinu caret clauo ibide 449	Eximere e manu 955	Lupinum potum 601	Herulanus scabes ibide 107
Colophonia ferro. 411	Coronam quidem 449	Foenū habet in cor. 61	Vt canis e Nilo 361	Herulanus scabes ibide 107
Oleum in auricula 211	GLADIU DEDISTI 714	Tollenda mali oc. 917	FESTINATIO 818	Herulanus scabes ibide 107
Fortuna reddidit in. 910	Tollenda mali oc. 917	Premenda occasio 906	Qui nimirum prope. 818	Herulanus scabes ibide 107
Ab Eteobusdis 779	Deorum cibis 251	Nunc tuum ferrum in igni est 1019	Canis festinans 454	Herulanus scabes ibide 107
Ne intra uesitulu 672	Attica bellaria 315	Ante uictoriam 287	Antem lentem augere 688	Herulanus scabes ibide 107
Ant minus animi 980	In cotyle gestaris 688	Antem lentem augere 688	ollam 729	HAEREDIPETAE. 278
Mēdax atraphax 990	S V M P T V O S A. 777	Asfate penula de. 397	De Luitijs 904	Sicut uultus, cada. 278
Suis cuiq; pulchru 77	Hipparchi murus 965	Mysorum ultimus 257	De Luitijs 904	Eidem inbianes testa- 44
Suo quasq; studio 912	FRUGALITAS. 912	De Luitijs 904		

mento	896	Alter Ianus	981	Auribus lupum	193	Aderit Temof. ge.	69	Haud contra ostiū	1004
SENIUM PRAE-		Homo Thales	866	Heret in uado	991	Adrastena Nemeſis	585	Nihil ad rem	916
maturū, aut mors.		Acetum habet in	pe-	In aqua haeret	183	Ad deorum aures p.	592	Meos corymbos	751
Erigini canit	780	storem	500	Nunc mea in arctū	33	Bos lassus fortius	50	Omissa hypera	792
Praematura mors	896	In holmo cubabo:	640	In puteo cōstricū	418	Enclitico malo male	889	De curru delapsus	484
LONGAEVITAS.		Perendinum uentū	835	Perplexus	916	Salis onus uado	298	Memortuo terra	147
Nesjorea senectā	233	Amyris infanū	485	Perplexus animū;	cont-	Habet & musca.	806	Mibi isic nec serū	258
Ultra pensum ui.	ibidē	Non pluit &	1013	sternati	888	Ducius per phrato.	842	Nō luctū, sed reme.	903
Ultra catalogum	818	Lebium prylis	879	Ne exceſſides qui.	720	Inuitus Iuppiter	687	ALIENA curantis.	
Ultra linum	713	Timidi mater nō.	1048	Labyrinthus	664	In tergo bouis	800	Bellū Cononi cu.	767
Cornicibus uinaci.	252	ALIIS SAPERE.		De gradu deice.	154	Inest & formica.	555	In alieno choro	460
Hesiodi senectā	617	Alijs proficiens	892	De possessione de.	720	Nunc āi beati	618	In depugnes in	393
Tithoni senectā	253	Facile cū ualemus	253	Peribis si non fecer.	1006	Super te haec omnia	970	Acidus in nostris, quē	
Phoenice ianaciō	427	Quarta lina nati	60	DECRETUM.		Boliti poenam	449	Vtere curru de asinis ni-	
Sibylla uiuaciō	958	PRUDENTIA		Morus abeneus	678	Vel capra morde.	334	hil laborans	862
Facies tua computat an-		conūctā uiribus.		INDEPR-		In me haec cadetur	182	Stultior Morycho	550
nos	604	Cōsilijs simul & c.	915	henfos.		Medius teneris	ibidem	AD REMPER-	
Alterum pedem	426	Prudentia conūctā ui-		Folio ficulno	182	Decipula murem	800	tinentia.	
Viri senis astaphis	644	ribus	893	Ob textoris erratū	990	In laqueos lupus	372	Nunc in regionem	668
Mature fias senex	96	Imperator bonus & idē		Decipula murem	800	In area latitas	800	Iplum olim limen	768
Mala senū ascele.	919	robuslus.	921	In laqueos lupus	372	In eadem ansas	418	Rem acutetigilli	542
Sexagenarios de	199	INSTANS.		Laqueus laqueum	768	Male paria male	298	Acidus in nostris	259
Vitiat lapidem	752	Ante pedes	864	Lactide	684	Mala proditio	680	Ipsi curandum	659
Mors optima rapit	903	ANCEPS & dubius.		Hinc ille lachryme	144	Malis ter mala	782	Omissis nugis rem	901
In sola Sparta	977	Neque cum malis	672	Vbi cognitum est	917	Miseram messem	872	Pedem confere	1033
Fatale uite tēpus	903	Polypi caput	396	Hec Helena	144	Canis seuenus in la.	770	LACSESSENTIS.	
Senex bos non lug.	655	Plus alois	325	Hydrus in dolio	926	Fortis in alium for.	925	Cominus atq; emi.	165
Vinum cadauer	516	Gaudiū dolori iun.	919	Tēpus oia reuelat	519	Sui casti, mores	524	Nunq; enim meos	626
Danace	881	Quid primum, aut ulte-		Cuculus	1042	Fumantem nasum	819	Omni conatu in.	886
Epimendiū coriū	978	rum	461	Fures clamorem	101	Vindicta torā	901	Pugnis & calcibus	710
Idem Accij quod	389	Etia capillus unus	811	Lupus aquilā fugit	621	Vitāde potitum of.	918	Tangere bulcus	257
Viro seni maxille	578	Ad utrumuis para-		Lupus ante clamo.	622	Aratro iacularis	613	Temulentus dor.	840
Effrota senectā	915	tus	887	Conſcētia mille te.	394	Dulce pomum	1017	Tbannifera	599
Limen senectae	682	virō;	887	VINCULVM		Sero molitū deorū	1015	INSIDIAE.	
Senescit bos	786	Volens nolenti ani-		molitū deorū	1015	ME TVS		Βασος οματερον	908
I V V E N T A.		mo	622	Conſcētia mille te.	394	pone.		Cauctis clanculari	883
Iuētā uiribus pollet	964	Nolens uolens	135	VINCULVM		Funiculum figunt	101	Δερεσι μτ	967
Iuuenari	891	Vnica filia	268	insolubile.		Metus infame	901	Inſcare homines	565
VITA HOMINIS.		Inter pueros senex	977	Vulcanū uinculū	645	Manum de tabula	124	Oportet oibus co.	777
miserā & breuis.		Aut cucurbita flo.	614	HERCULANUS nodus	351	Abſq; baculo ne	794	Tragulam iniicere	648
Homo bulla	493	Aut Plato philoni.	620	VL TIO MALE-		Cautus enim	966	Ab tranſſema cibū	1039
Spithama uite	467	ibi.	Aut oportet tra.	743	ſicti.	In tēpore caueda	906	In traſſemā indu.	ibidē
Temporis punctū	ibi.	Oportet teſtudinis	384	Canis uindictā	284	Serō Iupiter diph.	384	Pulchre captat uul.	1029
Optimū non naſci	496	Aut mortuus est	ibidem	Ornatus ex ſuis uir.	158	ALIENA A RE.		CONIECTVRAE.	
Dimidiū uite	409	Aut quāq; bibat	478	Reperit deus nocen-	687	Nihil aduerſum	202	Leonem ex uingui.	349
Fidilis homo	693	Aut quāq; bibat	478	tem	577	ibidem		E fimbria textū	ibidem
Stupa ſeniculus	666	Excubias agere	687	Sero Iupiter diph.	384	Nihil ad Bacchū	533	De gūſtu cogno.	ibidē
Vita mortalū bre.	920	Quocunq; pedes	385	Reperit deus nocen-	687	Mira de lente	1031	De fructu arborē	ibidē
Ephemerū uitā	980	In tritido lum	92	tem	577	Quid ad ſarinas	831	De facie noſſe	362
PRUDENTIA		Anticipit conſilij	891	Sus acina depen.	787	ALIENA A RE.		Aethiopē ex uultu.	349
ſenilis.		Anticipit animi	891	Placiade	949	CONIECTVRAE.		Cauda de uulpe	ibidem
Multorū louis ſe.	975	Hasta caduceum	693	Hipparchorū tab.	693	Nihil ad ſarinas	831	Ex fronte perſpi.	516
Amoſa uulpes	372	Vtrumq;	975	Habet	113	Ego tibi de Bacchū	787	Ex habitu bonū ui.	902
Eum aſculta	118	Delphicus gladius	903	Longe regū manus	72	Falces poſtulabā	458	Ex ſtipula cogno.	379
Amuſ ſubſulans	631	Iliſſem è literis	800	Scarabeus aquilā	844	Extra chorū ſalta.	394	E calmo ſpicam	968
Actae prudentior.	905	Qui nocere poteſt	907	Nautis aut galerus	673	Vltra ſepia trāſſire	394	E cantu diuoſcitū	970
Sine cortice nabis	316	Nautis aut galerus	673	Tertium caput	880	Extra oleas ſtirur	449	Eſſicamatorū etiā	654
Senū prud. 906. &	921	Tertium caput	880	Triiceps mercurius	831	Incita equū iuxta	1015	Ex uno omnia	103
Senefco ſemper ali.	323	Triiceps mercurius	831	Ipſecaus aut ros	661				
Moderator nego.	910	Ipſecaus aut ros	661	PERPLEXVS.					
PRVDENTIA.		Dij lanceos habent	391	Ventus neq; mane.	552				
A fronte ſimul	893	Ventus neq; mane.	552	Oetaus genius	706, 839				

Domi cōtecuram 381
 Prima ficte 362
 Cribro diuinare 370
 Signam bonam aut 770
 Stellis signare 815
 Vna hirūdo nō sū. 303
 Omnibus uestigijs 970
 Qui bene cōiiciet 307
 Certum prospicio 906
 Rem acu tetigisti 342
 Scopum attingere 375
 Crepitus probabis 975
 Quālis uir, talis or. 246
 Quāquam nō dixit. 799
 Vane coniecturæ 906
 Protrinus apparet 969
 Leonem uidere 836
 Mortuus uidens 833
 Mortuus p somniū 951
 CALVMNIA.
 Sycoantha 508
 Tragicus Theoricus 987
 Albo rete aliena 865
 Non inest remediū 582
 Argua calumniā 785
 Bolti pœnam 449
 Cyāi pœnā debet 734
 Chius 973
 Patricione calūnio. 712
 Crater litium 954
 Frustra Herculi 584
 Samij mores 1049
 Abydeni ibidem
 OBTRACTATIO,
 & maledicentia.
 Mortui non mord. 833
 Mortuus nō conui. 920
 Cum Larus lactari 93
 Iugulare mortuos 94
 Nō impetā lingua 501
 Tuus te pingā colo. 158
 Sphæram inter se 730
 Infixo aculeo 27
 Vulgus suspicax 913
 Pelleem caninam 539
 Viuitigator 579
 Zoili 549
 Archilochum tero 924
 Denie Theonino 362
 Carpet citius 472
 Genuino mordere 463
 Dentata charta 841
 Hippocantia pœæ. 462
 Archilochi pat. 453
 Etiam in decorum 954
 Archilochia edita 462
 Plaustra cōiitjs 295
 Nauis onuste cō. 236
 Morsus aspidis 725
 Hystricis seta 980
 CAVSA indefensa.

Heteromolia ca. 693
 Defricta causa 216
 Ne de lite pronunti. 716
 Haud impune iun. 450
 CARPENTIS
 scipulum.
 Domesticum thesaurum
 calianari 246
 Propria uineta cæ. 259
 Quo prætergress. 911
 NECESSITAS.
 Inenitabile fatum 912
 Nemo cogēdus of. 913
 Fatum inenitabile 909
 Fatum immutabile 905
 Fatis adactus 909
 Fatis imputandum 885
 Diomedea necessi. 336
 Ingens telū necessi. 490
 Feras, non culpes 121
 Quod factum est 506
 Transierum agere 649
 Vocatus atque non uo. 987
 catus deus ad 457
 Ne dii quidem a. 904
 Mors omnibus 898
 Omnia efcidentia 664
 Lepori efcientia 835
 Viro efcientij ne 819
 Adactum iustitiam. 749
 Volentem bouem 953
 Nemo cogendus 913
 Officiū ne colloca. 916
 TRISTITICA,
 Leticia.
 Irrisibilis lapis 562
 Sinapi uiciatū 1040
 Animus habitat in 1036
 In antro trophonij 196
 Harmodij cantile. 693
 Arguius uidens 947
 Admeti nenia 580
 Canere de telano. 785
 Lityersam cantionē 797
 Tragicum tueri 556
 Tauricum tueri 870
 Atrei oculi 624
 Titanicus aspectus 599
 Cepas edere 740
 Supatus es à gallo 979
 Trifstus scytale 445
 Areopagita 350
 Erynnis ex tragoe. 981
 Ne sis patrius mi. 527
 Fronte exporrige. 319
 Magis gaudet 877
 Pestibus sermo 907
 Contrahere suspelliū 830
 Sanguine flere 536
 Sarone magis nau. 764
 SOLICITUDO.
 Tantalus lapis 653

ἔκρη βλάσθη 451
 Mens est in tergo 450
 Animus est in co. 807
 Similes uidentur 568
 Arcū audiū ne ge. 19
 Cor ne edito ibidem 24
 In uia ne feces 24
 NVNCIUS
 Letus.
 Haud amicitias 708
 Prouoluitur ad mil. 827
 Quid tibi Apollo 632
 Vulcanus tibi uat. 565
 Siren amicum 629
 MINANTIS.
 Et meum telum 106
 Si tibi machæra est 634
 ἰβὺδ' ὄσσεα 789
 Compluriū thriourū 393
 Ollam alere 830
 Tolle calcem 453
 Qui paratus ad re. 894
 Ne mihi uacuum 986
 VEHEMENTIA,
 Langur.
 Oestro percitus 640
 Pyrrichen oculis 876
 Vehemēter cupiē. 890
 Manū habere sub. 679
 AMOR.
 Camius amor 741
 Liberorū amātor 634
 Cestum habet Ve. 739
 Ex aspectu nascitur 104
 Adamantis tenere 885
 Paruus semp tuus 610
 Aureæ compedes 522
 Musica doc. amor 1027
 E Creta raptus 1017
 Lyngæ trabor 1048
 AMICITIA.
 Amicitia stabiliū 507
 Ama tanq' osorus 431
 Amantium ire 727
 Mores amici noueris, non oderis 570
 Nouos parās ami. 779
 Non potes tethi. 773
 Vnus deus e' plu. 799
 Neq' nulli sis ami. 832
 Ne cuius dēx. iniij. 18
 Amicorū cōiia omnia 15
 De manu in manu 1031
 Amicitia equalitas 16
 Amico amicus 123
 Amicus magis ne. 409
 Naera e' charmī. 831
 Qui circa salē ac fa. 31
 Salē e' mensam ne. 228
 Intēpēstia benecio. 292
 Præstāt haba. acer. 992
 Non sunt amici qui 509

Multas amicitias 415
 Abijt e' tuurus 46
 Vbi amici, ibi opes 125
 Vsq'ue ad aras ami. 734
 Amicorū est am. 889
 Amico egrotanti 730
 ΑΜΙΧΟΛΟΓΙΑ ἔργου 969
 Fidus amicus 914
 In ere meo est 286
 Syncrētisfnus 31
 Conciliant homines 431
 Cū amico nō cert. 915
 Querulū amicitia 989
 Lingua amicus 775
 Felicitas multos habet amicos 806
 Feliciū multi cog. 727
 Amicus certus in re in. 789
 certa cernitur 1025
 Ollæ amicitia 193
 Viri infortunati procul Zoili 549
 Eulentus uescen. 706
 Experies inuiden. 105
 Iactantie comes 918
 Turpe flere 603
 Sapientes tyranni 825
 Amicitia, immorta. 1030
 ADVLATIO.
 In hostio formosus 843
 Pitbon formosus 823
 Refutantius laudem 882
 Haud quāq' diffi. 428
 Cura esse quod au. 966
 Herculeana scabies 522
 Ficum cupit 479
 De fera comedisti 592
 Demulcere caput 713
 Blanditis alloqui 888
 Cauda blandiri 954
 Præstāt habere 991
 Benignior pellace 971
 Leale mulsum 323
 Χερσὸλόγος 383
 ΙοΨαν 523
 Polycrates matrem 616
 Ipse semet canit 567
 Magis ipse phryx 633
 Pulchre dixit 383
 Climacides 1004
 Glossogastores 1046
 IN DELITIIS.
 Forcellus acarna. 501
 Mus albus 604
 Catella Melitæa 778
 Melitæus catulus 1009
 ODIVM.
 Odiūm agreste 434
 Odiūm matianū 475
 Odiū nouercale ibidem
 Oderini dom me. 665
 Odit cane peius ibidem
 Empedocles simul 591

Ἄκωνιόπος πόλις 60
 Archidamum bel. 770
 Cui fides ardent 874
 Ne iūa quādē eadē 458
 Fratrum inter se ire 92
 Ira omnium ardisi. 270
 Principum fauor 907
 I R A.
 In fermento iacere 690
 Mordere frenum 162
 Mordere labrum 876
 Tacite stomachari 910
 INVIDIA,
 Aemulatio.
 Figulus signo 83
 Inimicus e' inuid. 750
 Vnicū arbutum 411
 Vna domus nō alit duos canes 452
 Zoili 549
 Eulentus uescen. 706
 Experies inuiden. 105
 Iactantie comes 918
 Turpe flere 603
 Optat ephippia 255
 Fertilior feget in ibidē
 Præstāt inuidio sum 1016
 DIFFIDENTIA.
 Stimul e' da e' acc. 630
 Neminī fidās 411
 Fiducia pecunias 774
 Cōfringere et tessera 382
 Cecata dies, oculata 313
 Oculate manus ibidem
 Pluris est ocula. te. 591
 Non persuadēbis 616
 Quot fruos hab. 486
 Hostium munerā nō 128
 Homo hominī lupus 93
 Btiā si Cato dicat 1038
 Lydus ostiū clausit 600
 Tuā ipsius terram 1000
 FRAVS AB
 amico.
 Vallus uitem 452
 Cans mendico 980
 DILIGENTIAE.
 Adarnusim 220
 Thumi more 807
 Iuxta melan 823
 Ad impem 220
 In quadrum redi. 368
 In nocte confluum 457
 Vitro citroq' 148
 Ruminare nego. 875
 Fixis oculis intueri 661
 Τοσγόν βλάσθη 785
 In occipito oc. ge. 772
 Vnum ad inum 457
 Inuidi tradere 221
 Raris fons 593

<p>56</p> <p>Ithorus 951 Caput scabere 843 Aristophanes & cle. 294 Olet lucernam ibidem Non una manu cap. 1031 Metiri digitis 1043 Homini diligenti 1033 Arator nisi curius 1043 Non nauiges noc. 985 Sonus ab sit ab oc. 636 Neq; qtu luscinae 661 Succifusa opera 414 Vel acu inuenisses 865 Grues lapidem de. 837 Frons occipitio 80 Arripe negocij 886 Mibi cure 912 Mibi ista cure 923</p> <p>ASSIDUITAS.</p> <p>Minutula pluuia 115 Asidua stilla saxu 765 Bis septē plagis 373 Dicendo dicere di. 237 Latum unguem 187 Velut umbra sequi. 871 Ne altero quide pe. 380 Vrbano uolunt non 797 Multis ictibus deij. 333 Exercitatio pot o. 461 Ne genu quide sic. 420</p> <p>INDILIGENTIAE.</p> <p>Princeps indiligē 918 Si quis iuxta ciui. 956 Malus ianitor 976 Phani ostium 619 Alimne salutare 363 Vt canis ē Nilo 361 Per transena in. 715 Per nebula p caligi. 141 In transuista 1015 Sumis labijs degu. 363 Sumis naribus ol. 385 Extremis digitis 363 Primoribus labijs ibidē Molli brachio 165 Suspensa manu 998 Coprofēs mambus 414 Pulmo prius uenif. 1033</p> <p>SOMNOLENTIA.</p> <p>Endymionis som. 337 Vlra Epimenid. 358 Salem uenens dor. 228 Non decep princip. 624 OCCUPATIO.</p> <p>Ocium. Ne ad aures quide 482 Nullū oculū seruis 492 Festum multas ha. 923 Vincula tyrrhena 978 Cum licet fugere 800</p> <p>IVSTITIA.</p> <p>Partitio nō pref. 829</p>	<p>57</p> <p>Iusticia in se uirtu. 506 Homines frugi 463 Exiguus ipsa iu. 429 Trinita iustius 567 Iusticie oculus 949 Iusticia iustior 950 Maras 957 Bocchyris 619 Eadem pensare truit. na 189 Rhannusius 817 Prienenis iusticia 827 Rectā ingreditū nā 807 Dum clauum rectū 711 Ad amussim ap. 556 Ne moueto lineam 366 Ex aequo partire 979 Aequalitas haud 980 Que non posuisti 790 A sciris abstinentē 903 Nemo quenquam ire prohibet 810 Zaleucilex 666 Hec iusticia 787 Dat ueni a coruis 820 Quā alij uitio uer. 902 Vrbano nihil aequi. 781</p> <p>INIVERTICIA.</p> <p>Malum lucrum 773</p> <p>RIGOR.</p> <p>Summum ius, summa iuriā 374 Ad uinum refecere 518 R addit usq; ad cu. 770 VIS INIVSTA A. Hinc belli initū 507 Leonis catulū ne 301 Leonina societas 482 Atticus aduena 737 Centaurice 947 Mars rex 588 Rus ciuitas 800 Hosjes indigenam 775 Priusq; fortitaris cō. 826 Non mouenda mo. 251 In antrū haud le. 799 Abstinentia uis 917 Cesjon habitus 598 Cyclopica uita 386 Cyrnia terra 722 Marris campus 612 In caput precipit. 779</p> <p>INCVLPATVS.</p> <p>Purior clauo 543 A puro pura desu. 749 Auri igni probatū 959 Auri colophonū 744 TEMERITAS. Oporet renūtipel. 103 Quā quisq; uorit 472 Cenare me doce 717 Non suscipiendum 890</p>	<p>58</p> <p>Illotis manibus 354 Andabate 525 Aedilitatem gerit 706 Inscitia cōfid. pa. 1036 De caelo ad synag. 1033 Ne incalceat. in mō. 1033</p> <p>PVDOR.</p> <p>Pudor in oculis 430 Pudebat recusare 730 Fudor & metus 898 Verecundia inu. 602 Tinctura sardonii. 630 Tinctura cyziceni. 922 Vbi timor, ibi pud. 100 IMPVDENTIA. Facie perficere 318 Dea impudentia 719 Nudo capite 795 Atticus aspectus 350 PVDICITIA. Hippolytum imita. 837 Melanone castior 676 IMPVDICITIA. Osce loqui 1015 Onobatis 1051</p> <p>ORIGINIS.</p> <p>E tardigradis asi. 639 Ex querubus nati 331 Vna latuabor 238 Manū admoiere 987 Vndeciq; lucrū 908 Gens iura propius 362 Oēs sibi melius es. 152 Simonides cantile. 634 Mibi ipsi balneū 811 Sibi canere 322 A iustior coccyce 903 Opera uicino ut ha. 806 Veniut hosjes 612 Suā quisq; homo rē 956 Mercator est 950 Ciuitates ludimus 737</p> <p>NOBILITAS.</p> <p>obseruitas. 826 Generosior coāro 634 Generosior sparta 642 Subditius es 988 Ne patris quidem 714 Terra filius 330 Matris ut capra 676 Lychnobij 1008</p> <p>DEGENERATIUM IN PELIUS.</p> <p>Ab equis ad asinos 276 Mandrabuli more 95 Heroum filij noxe 238 Haud canit pater. 693 Filius degenerans 897 Quis parentē lau. 659 Aestas medicatus 592 Taurum tollet qui 93 Vt nūc sunt hoies 890</p>	<p>59</p> <p>Eamus Athenas 1052 INITIVM landatū. 525 Cū parula est bo. 778 Primum Aegina 562 Primiū marsi filijs 827</p> <p>PROFICIE N=</p> <p>tium in melius. Ab astinis ad bones 277 Dines factus desijt 636 Satis quercus 156 Non enim spms 669 Effugi mali, inue. 705 Iuxta cubitū prof. 962 Meliores nasci cō. 607 Ego ex bono in bo. 824 Meliū nobis est 714 Ergo ex bono in bo. 824 Fuit & mandroni 1034 Hodie nullus, cras 965 I modo uenare 833 PROPRII COM= modi studium. Tunica pallio prop. 151 Inuicē canere 416 Aspēdius citibara. ibi. 812 Ne quicquam sapit 232 Ad suū quēq; que. 865 Decorā teipsum 969 Angullam captare 840 Vna latuabor 623 Manū admoiere 987 Vndeciq; lucrū 908 Gens iura propius 362 Oēs sibi melius es. 152 Simonides cantile. 634 Mibi ipsi balneū 811 Sibi canere 322 A iustior coccyce 903 Opera uicino ut ha. 806 Veniut hosjes 612 Suā quisq; homo rē 956 Mercator est 950 Ciuitates ludimus 737</p> <p>LVCRVN ex felere.</p> <p>Tributus potiora 649 INTERNITIO. Ne ignifer quide 374 Ne bolus quidem 814 Pinus in morem 613 Totum subuertere 710 Perdere nauulum 822 Cum cane simul 986 Fuitus Troēs 353 Qui iure perierūt 921 Omite uatem 665 SVBITVM exitiū. 739 Occisionis ala 739 Muris interitus 719 Muris in morem 829 Eadē tibi & pithi. 596 TOTVM VT nihil reliquū. Omnia channaata 663</p>	<p>60</p> <p>Cum puluifculo 648 Vnā cum timplis 582 Vnā cum timplis 1016 Ruta cesa 1004</p> <p>OBLIVIO.</p> <p>Oblitiouis campus 664 Proprij nois oblitus 514 Malorū oblitio 885 Ne malorū memū. 442 Odi memorē com. 266 Viutorum oportet 83 Ventis tradere 705 Ole uctigū in cin. 22 Imis ceris eradere 994 Bibere mandrago. 1028 MEMORIA. Iucundū acti labo. 491 Que dolet ea mo. 959 Vbi quis dolet, ibi. 457 Aurem uellere 281 Tanq; uenit nō d. 542 ELABENDI. Eκταξις 808 Eκταξις 812 Oēs laques effug. 1031 Reperire rimam 747</p> <p>EXSESE.</p> <p>Domū habet 381 Domepticū malū 906 Nihil passus graue 831 Emerc malū qro. 124 DOMIUIVERE. Domū manendum 903 Domus amica do. 772 Domus optima 917 FOEMINA. Foemina nihil pest. 914 Ignis, mare, mulier 459 Sublata lucerna 798 Male coniugati 909 Mulieri ne credas 677 Nec mulieri, nec 1016 Mulierum exitia 677 Mulieris oculus 795 Mulier pudica ne 903 Qui non litigat 973 Tanq; chalcidica 667 Thesalala mulier 120 Υπερβουλιον 988 AEQVANIMITAS. In re mala 795 Magistratū gerens 623 Iactare iugum 878 Ad finē ubi puene. 21 SOLITVDO. Ne musca quidem 437 Nullum animal ibidem 824 IGNORATIO. In alto mundo 108 In alieno foro 474 In tua ipsius harena 836</p>
---	---	---	--	--

Albus an ater sis 265
 Non nouit natos 266
 Ne piūū quidē no. 1039
 Profrus ignotus 900
 Nominē iatū notus 202
 Late uiuens 684
 NOVITAS.
 Aliud genus renū 603
 Gratū nouitas 902
 Qui modus equitū 632
 NOTVS.
 Domestice notus 362
 Intus & in cute ibidē
 Principes inter se 909
 OCCULTA.
 Terra defissimā 736
 Occulta musces 259
 Qui spū inferos 660
 Nisi si qua uidit 433
 Attici Eleusinia 363
 In tenebris saltare 349
 Monstrum alere 343
 Moris circūcurrē. 995
 Summis ingreditur pe. 991
 In aeternū dicere 136
 Ostium obdite 803
 In simpulo 468
 Admoto capite 1012
 Vrit absq; torre 999
 VICES OFFICII.
 Erysipelas hūmōra 948
 Ordinem deserere 608
 Pensum persolvere 140
 Contribulus factus 978
 FIDES & grauitas.
 Folium Sibyllae 302
 Ex tripode 301
 Ex Iouis tabulis 311
 Articus testis ibidem
 Attica fides ibidem
 Rhadamantheum 657
 Iouem lapidem iū. 583
 Rhadamanthei iusu. 657
 Viri iurcurando 772
 Iouis suffragium 567
 Amphidromū cō. 811
 Pollicētis se prom. 683
 Didūm ac factum 841
 Mineruz suffrag. 793
 Veriora hie que 344
 Oculis magis ha. 70
 Domesticus testis 450
 Venerēt iusue an. 542
 Dignus qui cū int. 310
 De manu in manū 1031
 Manū longa ferū b. 1047
 PERPIDI A.
 Altera manu fert 1047
 Altera manu feri la. 312
 CONSILIVM.
 Res sacra cōsistor 422

Suadeo quod ipse 909
 CVM AVXILIO,
 citra auxilium.
 Frater unō adijt 302
 Sine opē diuina 905
 Ne gladiū tollat 119
 Non absq; Theſo 193
 Duobus pariter 603
 Nihil proficit bul. 974
 Tradunt operas 304
 Alieno auxilio po. 887
 Tiamas imploras 492
 Ancora domus 134
 Colanē familiē 134
 Nostro Marte 232
 Sine cortice 316
 Vnus ur nullus 201
 Qui per se sufficit 919
 AVPIVOS & si 743
 Multa manus onus 515
 Re optulandum 897
 Chorde tūce 779
 Viuus fueris 824
 Papyri fructus 742
 Si deus uoluerit 909
 Pecunia absq; pec. 1046
 Sima ui defendere 886
 Tāquam heros i cly. 621
 INTEMPESTI-
 ua & inepta.
 Simulare cupressum 191
 Intempestiua bene. 292
 In lente unguenti 274
 Aesfate penulam 397
 Mense Maio nub. 160
 Mentē belli iurare 443
 Rofam que pret. 587
 Foras carēs nō am. 101
 Anus hircifans 338
 Anus baccharur 337
 Felū crototon 102
 Apage hostiūm 583
 Quid de pufillis 782
 Tragœdias in m. 649
 Annoſam arborem 172
 Ne unq; uari ſenis 610
 In ſenē libidino. 883
 Moleſū ſapientiē. 673
 Mālum eſt bonum 982
 In pace leones 1041
 Mira de lente 1031
 TEMPESTIVA.
 Nunc leguminum 618
 Beta tum byene 864
 Cum ceſſat boreas 767
 Noſce tempus 292
 Aliam extem alia 991
 Capra ad ſeſtum 921
 Altera manum ibidem 911
 Audi chelidonem 976
 Oleum & ſalem 830

Iouis tergus 977
 Nil homine amico 963
 Domi Mileſia 158
 Phallus deo 776
 sacra hec non ali. 341
 S E R V I R E
 tempori.
 Seruire ſcene 64
 Vit ſoro 65
 Aut bibat, aut abe. 381
 Gladiator in hare. 246
 Polyphemē ob. 65
 Spartam naclūs 344
 Omnium horarum 149
 DEPRECANTIS
 abominantis.
 In capras ſylue. 748
 Si quid mali in pyr. 731
 Procul ab auribus 749
 Abhorētis ac de. 916
 Dulcis cubitus 419
 Reijcientis culpam 915
 Terra mihi prius 718
 EXECRANDI.
 Deuotionis templū 105
 Oedipi imprecatio 288
 Phocēſiū exeerat. 249
 Phocēſiū amolitiū ibidē
 Adiuuantis ſe facti. 883
 In omni fabula Deda-
 li 690
 O M I N A N D I.
 Bene ſit 844
 Cum maſſis 842
 Adſint dii beati 749
 BENEFICIVM
 corruptum.
 Perādiſtiuinum 476
 Capra ſcyria 373
 Panis lapidoſus 1010
 R I S V S.
 Riſus Ionicus 213
 Riſus Megaricus ibidē
 Riſus Chiuus ibidem
 Riſus Sardonius 801
 Aiācis riſus 284
 Αχρηδολος 969
 Riſus ſyncruſius 387
 Stultior Melitide 1012
 Emori riſu 965
 D E R I S I O.
 E ſublimi me deri. 1030
 Εγκμηδηςδεται 780
 Naſo ſuſpendere 310
 Poſtica ſama 963
 In ecipſo ſtas lapi. 690
 Loripedem ſcutū 736
 IMPOSTVRAE.
 Dare uerba 204
 Addere manum ibidem 911
 Os ſublinere ibidem 976
 Obtrudere palpum 830

Fucum facere 205
 Circūtondere co. 205
 Noua hirundo 230
 In laqueū inducere 369
 Obolum reperit Par-
 notes 612
 Ephreſe literæ 639
 FORTVNATA
 ſtultitia.
 Abentibus incō. 316
 Dormientis rite 217
 In nihil ſapiendo 691
 Malum nas non 981
 CITRALABOR
 rem.
 Citra puluerem 216
 Citra arationem 216
 Vitro deus ſuppe. 646
 INCITARE.
 Cur ceſſatum eſt 1012
 Frigidam aquā ſuſ. 382
 Modis omnibus inci-
 tare 896
 Feri puer 1029
 DISCRIMINIS.
 Apio eſt opus 692
 Sub cultro liquit 629
 Sūs ſub ſiſtem 629
 In Pythii templo 977
 Vitam domi ſui 645
 Fuge proci a uiro 794
 Fuga tutior 914
 Poſt ſilia cadent 644
 Nunc coningat 668
 De tuo capite 962
 E canis podice 970
 Aſaſce ad extere. 833
 In eadem es nauī 410
 De pilo pendet 359
 Periculum prone
 Inter ſacrū & ſaxū 33
 A friole præci. d. t. l. 800
 Flāma ſumo eſt pro. 192
 Tuas res agitur tūc 838
 Per ignem incedis 925
 In nernum ire 567
 Nocui & nocebit 893
 Inter malleū & incu. 33
 In acie nouacule ibidē
 Res eſt in cardine 34
 E naſſa eſt cā petere 1016
 Ne in nauī 599
 Filum cōtentionis 778
 Obijcere canibus 667
 Quem lupō cōmī. 160
 Ne in melāpygū 420
 Ne temere Abydū 302
 Ad ſoloni me pro. 333
 Cae thoracem 338
 Aegeum nauigat 715
 Ne in meruū erum. 385
 A bis ſeptem unās 750

Ne puero gladium 351
 Gladiū acuti uer. 22
 Ferq; enſes. p. q. 12. 300
 Nō certum de olea 693
 Malcam legens 330
 Per haſte cuſpi. 708
 Lcpus pro caribus 435
 Ex ore lupi 618
 Certamē non acci. 776
 Corpore effugere 473
 In periculo nego. 898
 Ingens diſcrimen. 893
 ALIENO periculo.
 De alieno ludis co. 473
 Non eſt meū nego. 674
 Aliena metis meſ. 171
 Innocuus alii aſpi. 667
 E X P E R I E N-
 tia, ſeu periclitatiois.
 In Care periculum 230
 In dolo ſigulari 231
 In harenam deſcen. 361
 Quanta nus apud 304
 Omnem mouere lapi-
 dem 165
 Pedem conſtrre 1033
 Om̄rudem̄ mo. 106
 Reſp. nium docet 995
 Omnem iacere alē 106
 Aut ter ſex, aut tr. 304
 Rex aut aſinus 814
 Vela uentis permitt. 167
 Deo, ſortitūaq; cō. 896
 Res ad triarios red. 35
 Sacra ancoram ſol. 36
 Mouebo talum ibidem
 Semper tibi pēdate 351
 Tentātes ad Troiā 455
 E poſt malā ſege. 1012
 SECVNDAE
 periclitie.
 Poſterioribus me. 331
 Danda ueni laſpo 919
 Deſtituus uentis 1042
 IMPERITIA.
 Dulce bellū incipit. 927
 Pedū uſa eſt uia 817
 C O N A T V S.
 Oib; ueris 162 & 906
 Omni telorū genc. 165
 Mambus pedi. 162
 Pro mea uia 895
 Remas uelſq; 102
 Ancoras tollere 379
 Omni pede ſtan. 712
 Omni uoce 1040
 Toto peſtore 164
 Cū haſta, cū ſcutō 644
 Omni certaminis gc. 913
 Suſum ac deorſum 148
 Rem nouā aggere. 920
 Summis uti uelut 484

In magnis et uol. 640	Vir uidebatur nā. 619	Eurybatissare 105	Tradit operas mu. 304	DOCILITAS.
Miscebis sacra pfa. 148	Terre intestina 569	Tria cappa pessi. 840	Vi in clabro 878	Aperit musarū. 613
Mare caelo misc. 147	Larus hians 683	Duplex cappa ibidem	DISCORDIA.	Bos alienus subin. 384
Terra mariq. 164	Κορυβατισσῆς 969	Βωμολοχός 874	Bellum omnium pater 812	Vitina domi sm. 64
Frustratus conatus 887	Lucerna pinguior 554	Inexploratus homo 554	Domesticum disti. 917	DIVITIUM PRAE
PERTINACIA.	Boeoticus 369	Diagoras melius 796	FVERVNT,	rogatium.
Mordicus tenere 164	Boeoticū ingenū 480	Non capit sonum 870	non sunt.	Felicibus sunt et trime-
Toto corpore, omnibus	Boeotica cātilena ibidē	Lacerat lacertum 366	Nam illi iam non sunt, at	stres liberi 281
unguiculis ibidem	Boeotica aenis 742	Lupi decas 601	qui sunt mali. 660	Multitudo impera. 604
Gladiatorio animo 146	Salsitudo nō inestil. 499	Cum sacco adire 1043	Fuere quonda strē. 252	Citū Telegore do. 1026
Nisi crura fracta fue-	Onobatis 1051	Cercopium coctus 611	Fuimus Troēs 353	Nemo bene impe. 26
rint 1042	Strychnum bibit 321	Cercopissare ibidem	Omnia bonos ui. 664	Bonus dux, bonū reddit
INCERTVS	Porcum immola 322	Scyllas ē sepulch. 490	Sepe etiā est holi. 224	comitem 335
euentus.	Mimus habet mētis 453	Αλιτῆς 963	Summariā indicatu. 656	Vmbra 29
Inter os et offam 184	Pistillo retusius 829	Ferre iugum 102	EXILIVM.	Recipere animum 921
Multa cadunt inter cali-	Embarrasum 922	Magis impius Hip. 679	Seruabis bouem 922	Arbore deicta 725
cem supremāq. 183	In herba esse 474	Mare prolati oia 785	Terram pro terra 482	Vina uox 79
Nescis quid ferus ue. 268	Nullo scopo iacu. 816	Qui omni in re. 658	ACCESSIO PV-	Amnis producti 48
Anceps euentus 801	Stultior Morycho 650	Seruus capillus 485	filla, aut nimia.	Alijs lingua, alijs 747
Si crebro iacies 75	Stultior Coraeb 665	Vlyssis remigium 686	Holerū addūcimen. 693	REPELLENTIS.
EXEVENTV	Stultior Morycho 650	Dij tibi denti tuā m. 965	Gleba aruum 634	Allian quercū excu. 197
indiciū.	Stupidiaria res 654	Non es laudandus 605	Gutta iuini 976	Tollat te qui nō. 295
Mox sciens melius uas-	Corpus sine pectore 390	Compendiaria res im-	Ne mator thylaco 978	MIRANOVA.
te 922	Antronius asinus 563	probitas 752	FOCVS.	Agamēnonij put. 592
Costa numerabimus 190	Naribus trahere 413	Insania non oibus 926	Focus luculentus 920	Annis clibanum 389
Res indicabit 792	Arcadiū germē 769	INGENII MA-	VSVA.	Armas clibanum 924
Magistratus uirum in-	Arcades imitans 745	lilia, et institutio.	Citius usura currit 599	Cyziceni stateres 722
dicat 389	Asinum in rupes 963	Lupus pilum mu. 768	Est pylus ante py. 638	Carcini poemata 738
MVLTIV.	Feles Tartessia 102	Naturam expellas 606	Felix qui nihil debet 626	Cornicum oculos 145
Non una uehit na. 960	Stulto ne permittas 806	Lignum tortum 681	Animam debet 374	Απ' ἀνοσοφίας 972
Pueri senectus 1040	Non infestilli denta 925	Aethiops non albe. 924	Semel rubidus 824	Glauci ars 634
IN STVPIDOS.	Septemius cum fit 447	Qui semel curra 518	PROBRVM,	Ceryrea scintilla 454
Ede nasturium 322	Stultitia est Iouem 666	Occasione danta. 429	gloria.	Tenui filo 395
Nihil ab elephante dif-	Ut Bagas 881	Saluum imbibere 521	Gloriosum et apud po-	Agas asellum 879
fers 671	Deferium obtueri 980	Qgo semel est in. ibidē	steros 901	Ad id quod erat opus 748
Nihil differs à Chere-	Terebintho stul. 987	Cecus auribus 988	GLORIA FUTURE	Magna ciuitas n. 533
phonie ibidem	Cecus auribus 988	Bis pueri senes 198	Non oīno temere 234	OMNIA.
Mens non inest Centau-	Satornie lema 433	Aliquid mali ppter u. 41	Sutorium atramet. 821	locas, feriāq. 415
ris 675	Auris Batava ultimum 1052	Si iuxta claudū ha. 387	Scarabco nigrior 741	Pueri senesq. 1040
Becefeleus 792	Abderitica mens 1052	APERTE et crasse.	Cythonij pro. 792	ILLECEBRA
Saturni podex 775	Colossi magnitu. 733	Praemansum in os infe-	rerit cera dignus 320	mali.
Caput nacuti cere. 789	Caliga Maximini 34	re 680	Hic bonorum utro, 877	Periculosum estc. 522
Margites 506	Clematis Aegyptia 35	Crassa Minerua 44	Quem fortuna pinx. 107	CONTAGIO
Rana gyryna sapi. 418	Amens longus 793	Crastiore musa ibidem	Adhortantis ad glo. 893	morum.
Ouim nullus usus 609	Nulius malus 512	RARITAS.	Cur non suspendis te 631	Oficiant uno 800
Ouim mores 728	Pinguis uenter 829	Phoenice rarior 604	MVNVS BONI	Corrūpant mores 388
Foenum esse 727	Pusillus quat. Mo. 818	Vbi per harna sul. 218	consulendum.	Si iuxta claudum 387
Tibicines mēte ca. 926	IMPROBI.	Rara auis 414	Munerū animus 603	COMMODO
Ne quis inquam Mega-	Lydi mali 681	Alba auis 460	Nihil recūsandum 918	magno emptum.
rensius 831	Lerij mali 521	Nocturnum ouum 421	Donū quocūq. 950	Vale charū lumē 611
Midas auriculas asi. 143	Mali comatis 733	Velus in cratere 996	Arripēda que of. 906	TV MVLTVS.
Fangus 536	Κεῖναι ἰδ. est, adul-	CONCORDIA.	Equi dentes inpsi. 1030	Tyria maria 1013
Aut regem, aut fatuum	terinus 783	Cōcordia fulciūtur 891	LIBENTER.	POTENTES.
nasci oportet 109	Bipedū nequissimus 282	Concordia 904	Obuijs idnis 664	In omnia potentes 998
Stultior Melitide 1012	Tenedius tibicen 569	Mutua defenatio 891	REFVGIUM.	FINIS.
Nescit capitis etc. 804	Phrynonas alter 865	Mutua defenatio 892	Abdera pulchra 532	

ERASMVS ROTERO

DAMVS GVLIELMO MONTIOIO CLA

rrissimo Optumati, S. P. D.

LIM LVETIAE PROVERBIORVM CEV SYL
uulam quādam, pauculis sanē diebus, nec id quidem ad-
modum accurate: deniq; in summa Græcorum inopia
uoluminū, cōgesseram ornatissime Gulielme Montioie:
uide licet ut tibi priuatim commentarioli uice foret: quod
animaduertissēm te hoc genere peculiariter delectari. Eam
quidam, sedulo quidē illi, sed sinistro nimioq; studio mei,
publicandam etiam, ac formulis excudendam curarunt,
sed adeo deprauate, ut alioqui dedita factum opera uide-
ri posset. Attamen sic congestam, sic æditam, maior opi-
nionē fauor excepit: siue is tuus, siue operis fuit genius.
Tantum autem adiumentū uidebatur attulisse politioris
literaturæ candidatis, ut plurimum amplitudini tuæ, non

nihil etiam industriæ nostræ debere sese faterentur. Proinde quo simul & superioris æditionis alienam culpam sarcirem, & cumulatiore munere studiosos omnis nostrum utriq; demereret: peculiariter autem Angliæ tuæ, indies magis ac magis gliscientia studia hac parte iuuare, nactus iustam propemodum Græcicorum librorum suppellectilem, idem illud operis sub incusdem reuocauit, supràq; chiliadas adagiorum treis, & centurias duas: cur enim hæc non ceu thesauros numeremus etiam? è plurimis autoribus in commentarium redegi. Erat animus, ueluti de eodem, quod aiunt oleo, adiungere metaphoras insignes, secte dicta, sententias eximias, allusiones uenustiores, allegorias poeticas: quod omnis ea supellex adagiorum generi confinis esse uidebatur: ac pariter ad locupletandam uenustandamq; orationem conducere, accuratius autē arcanarum literarum allegorias ex ueteribus illis theologis statueram annectere: quod ibi tanquam in mea harena, propriōq; meæ professionis munere mihi uidebar uersaturus, quodq; ea pars non solum ad ingenij cultum, uerum etiam ad uitæ pietatem pertineret. Sed cū uiderem hanc operis partem, in tantā molem assurgere, deterritus infinita propē magnitudine laboris, reduxi calculum, & hoc cursu contentus, alij quicumq; uolet operis uices capessere, lampada tradidi. Me quidem huius laboris non admodum adhuc poenitet, ut qui mihi puerisimum studiosiorem iam obsolescētē memoriam aliqua ex parte renouarit. Sed hæc tenus peregrinatum esse licere uidebatur. Cæterum in alieno negotio cōsenserem, magnamq; uitæ partem infumere, id neq; decorum mihi, neq; calumniæ cariturum existimabam. Itaq; theologicas allegorias, quando nostri sunt muneri, cum erit Græcorum in hoc genere uoluminū copia tractabimus: & hoc tractabimus libētius, quod uideam multis iam seculis theologos hac uel præcipua parte neglecta, omnem operam in quaestionum argutijs conterere, re non perinde reprehendenda, nisi solum hoc ageretur. Reliquas autem partis hoc libētius prætermittam, quod intellexerim iam dudum suaapte sponte ad eas accinctum Richardum Pacæum iuuenē, ea utriusq; literaturæ scientiam præditum, ut unum omnem Britanniam ingenio suo possit illustrare: ea morū puritate modestiāq; ut tuo utiq; similitum fauore sit dignissimus. Hoc itaq; tam idoneo successore pariter fiet, ut & nos non solum nulla studiosorum iactura, uerum etiam lucro aliquo reliquum illum laborem fugerimus, & totum hoc quicquid est operis, uestras Britannicæ debeatur. Habes quibus adductis rebus hoc operis, & hoc tantum susceperim: nunc quid secutus sim, paucis accipe. Ordinis uicē, si modo ullus in his ordo, substituiimus indicem, in quo uerba, quæ ueluti consimilis monetæ, cōfinitaq; uidebantur, in suam quæq; tribum digessimus. In colligendo nec uis que adeo superstitiosi fuimus, ut uereremur ascribere, nisi quod τὸ φρασί, aut eiusmodi manifestarium aliquod symbolum præ se ferret; neq; rursum ita temerarij, ut quicquid quocunq; pacto ad aliquam adagij speciem accederet, illico conuerterem, ne plane, quemadmodum Midae in aurum, itidem nobis quicquid forte cōtigissemus, protinus in adagiū uerti iure quis calumniari posset. Græca, quæ citamus, omnia fermē Latine reddidimus, haud nescij, cū præter ueterum consuetudinem id esse, tum ad orationis nitorem inutile: sed nostri temporis habuimus rationem. Atq; utinam Græcicæ literaturæ peritia sic ubiq; propagetur, ut is labor

meus tanquam superuacane merito cōtemnatur. Sed nescio quo pacto sumus ad rem tam frugifera cunctatōres, & quamuis eruditionis umbram citius amplectimur, quā id sine quo nulla constat eruditio, & à quo uno disciplinarū oim sinceritas pender. Carminum, quorū hic infinita uis incidit, suo quodq; metri genere reddidimus, pauculis admodum exceptis, nempe Pindaricis aliquot Choricisq; quod ridiculae cuiusdam anxietatis uidebam fore, si totidem syllabis ea reddidisset: rursus ineptum, si diuersum è proxima serie genus uoluisset assuere. In reliquis autem, quod ad metri legem attinet, rarius quidem, sed tamen aliquoties nobis idem permisimus, quod sibi permiserunt auctores, à quibus ea mutuamur: uelut in Aristophanicis trimetris, anapæstum in paris numeri locis: in Homericis hexametris *μειζοτερ* ac syllabæ finalis cætas in prima cuiuslibet pedis arsi, & si qua præterea sunt huiusmodi. Quod ideo duximus admonendum, ne quis temere tanquam inciticia factum calumniaretur. Nos sanè quoad licuit in tam infinita rerum turba, præsertim antiquarum: deinde in tanta codicum, cum inopia, tum uero deprauatione: deniq; tam angusto temporis spatio, quod otio nostro magis, quā operis ratione metiri fuit necesse, sedulo dedimus operam, nequid ab æquo lectore desideraretur. Restant tamē nonnulla, quæ nec mihi faciunt satis. De quibus siquid posthac compertius, uel posterior cogitatio, quæ iuxta proverbiū, melior esse consueuit; uel uerior librorum copia suppeditabit, haudquaquam pudebit *κατασκευασθαι*, idq; ueterum exemplis. In quo siquis alius ita teuerterit, nostraq; castigarit, huic multam etiā gratiam habitūrum sumus; tantum aberit, ut nobis iniuriā esse factam arbitremur. Equidem ut probo diligentiam eorum, qui id conantur, ita felicitatem admiror, qui præstare quoq; possint in scriptis suis, ne quid Momo reliqui fiat, quod queat carpere. Nostra certe mediocritas non istud ausit polliceri, præsertim in hoc arguementi genere. Verum siquid incognitum uulgo potuimus eruere, cuiusmodi nō parum multa, ni fallor, in hoc uolumine reperies, libenter, citraq; iactantiam impertimus; contra siquid fellit, non minus libenter admoneri nos patiemur; iuxta parati, uel candide docere, quod scimus, uel ingenue discere, quod ignoramus. Neque enim unquam mihi placuit istorum exemplum, qui pro uocula, siquam inuenerint, perinde quasi Babylonas cæperint, ita gestiunt, exultant, triumphant, officiumq; suū studiosis uelut exprobrant. Rursus si quis uerbo dissentiat, sibi nō aliter, atq; pro focis arisq; digladiantur. Spes est autē ita uel maxime candido lectori rebutum iri uigilias nostras: si tu quidem eas, fronte, qua soles, acceperis, unice studiorum meorum Meccenas. Nam quo alio uerbo breuius, pleniusue complectar, uel tuum istum tam singulararem in nos animum, uel laudum tuarum summam; qui quidem es unus pulcherrimo illo Apulei dignus elogio: inter doctos nobilissimus, inter nobiles doctissimus, inter utrosq; optimus; illud adiciēdum, inter omnes modestissimus. Vt enim antiquam generis claritatem eruditione, eruditionem miro uitæ candore decorasti; sic his omnibus omnium pulcherrimū apicem & colophonem, ut aiunt, addidisti, admirabilem animi modestiam. Quin istud tibi absolute laudis, & uel longissimi Encomij instar fuerit, placuisse Regi, non modo quos nostra uidit ætas, sed quos ueteres etiā annales referunt, cordatissimo; quæq; præcipue regum uirtus, in deligendis, quos diligat diligentissimo. Quanquam autē is mos est scriptoribus, ut eorum laudibus quibus suas nuncupant lucubrationes bonam præfationis partem occupent; & hoc ueræ uirtuti præmiū deberi uidetur, ut eius memoria posteritati consecratur, id quod non alijs monumentis rectius fit, quā libris, mihi uero tantus uere, citraq; fucum laudandi campus patebat, quantus aliorum nemini; tamen quoniam & mea simplicitas tibi nequaquam ignota, nō ab adulatione tantum, uerum etiā ab omni blandiloquētiæ specie uehementer abhorret; & tua singularis modestia nihil minus pati solet, quā laudes, etiā modestissimas, prætermittis his, ad adagiorū tractationem accedemus, quam quidem uisum est à finitione, iuxta philosophorum præceptum, auspicari. Tu lege, ac uale, uel interim potius quā maxime mecum esto,

Nam hanc nonnunquam ipsa res fecit adfert, ut *νεκρός εἶλεθ* d'αίχνης, Crocodili lacryme. Nonnunquam cum figura conciliat, cum per omnes ferme schematū species adagium uarietur, quas singillatim persequi non est necesse. Eas duntaxat attingo, quas frequētissime recipit. Metaphora penē semper adest. Multas autem partes ea cōplectitur. Allegoria nō minus crebra, quamquam & hęc quibusdā metaphora species est. Exemplum prioris: Res omnis in uado est: posterioris, *λῆκος ἔχειν*, Lupus biat. Nec infrequens hyperbole, uelut *γυμνότερος λαβὴν εἶθε*, id est: nudior exuio scerpentis. Nonnunquam usque ad enigma peruenit, quod autore Quintiliano, nihil aliud est, quam obscurior allegoria, quod genus πλέον ἤμισι ποικίλος, id est: Dimidiū plus toto. Nonnunquam allusio uenerem adfingit parœmiæ, ueluti *ἐδάλλ' οὐτως*, id est: Sic ferito: *εἰ σὺ δὲ λυῖ* ἐρχομῆνός, id est: duobus simul euntibus: *οἱ τὶ σοὶ μὲ γάρροισι κατὰ τὰ γὰρῶν τε τέτυκται*, id est: Aedibus in proprijs, quæ rectiāe præuasiue fiant. Aliquoties autē τῆς ἰδέας τοῦ καὶ ἰδιώματος, id est: uerbi proprietatis, prouerbij simulachrum addit, ut *δῶ γὰρ κακῶς*, id est: ingens malū. Fit interdū, ut ipsūm ἀμυθολογῶν, hoc est, ambiguitas decus apponat prouerbio. Cuius generis est *βῶς ἐστὶ γλώσσῃ*, id est: Bos in lingua, *εἰ σὺα μῦθῳ πῶσι*, id est: Quæcumq; mus in Pisa. Siquidem bos & animal significat & nomisma, Mus item annantis est nomen, & idem athlete cuiusdam uocabulū. Et Pisa nomen urbis, acceptione literule aduicium, picem significat *πῶσις*. Nonnunquam ipsa eloquendi nouitas, parœmiā efficit, ut *οἱ οἴνοι ἀλθῆσαι*, id est: in uino ueritas. Nam si dicas, ebrius uera loqui, nō uidebitur adagium. Item si dicas: Sine cibo & potu, languet libido, nō habebit adagij faciē. Contra, Sine Cerere & Baccho friget Venus, nemo nō agnoscat adagij speciem. Quamquam hæc ipsa nouitas, ut omnis alia, profigitur a figura. Decorat interim & antiquitates, ut *ἐγγύς, πῆδ' ἄτρῃ*, Sponde, sed præsto est iactura. Deniq; in parœmijs omnes τῶν πραγμάτων, id est: ridiculi formas inuenies. Sed hæc minutim persequi, moleste cuiusdam diligentie fore uideatur. Tametsi de figuris prouerbialibus paulo post aliquanto copiosius dicturus sumus.

QUOMODO PARŒMIA DIFFERAT ab ijs, quæ uidentur illi confinia.

Sunt autem quedā affinia parœmijs, puta γινώμματα, quæ nostri sententias appellant: ad hæc αἰοί, quæ a nostris apologi uocantur, tum ἀποφθέγματα, quæ latine breuiter ac scite dicuntur, uertere licebit. Præterea σκώμματα, id est, salse dicta. Deniq; quicquid allegoriam, aut aliam quampiam figuram prouerbialē, seu personam præ se gerit. Ea tametsi difficile non sit ab adagiorum genere scernere, si quis ad finitionem tanquam ad gnomonem, & regulam unumquodq; norit applicare, tamen quo faciam satis etiam imperitioribus, haud graua bor, rudius, & pinguiore, quod aium, Minerva, rem explicare: ut plane constet, quid in hoc opere sim sequutus. Primum inter sententiam & parœmiā eiusmodi ratio est, ut utraq; cum altera coniungi, utraq; rursus ab altera queat sciungi, non aliter quam album ab homine. Ut enim non statim album, quod homo, neque proximus homo, quod album: nihil tamen uerū id album esse, quod sit homo, ita non raro fit, ut sententia parœmiā complectatur: at non statim quod parœmiā fuerit, idem erit & sententia, neque contra. uelut, auaro tñm deest quod habet, quā quod non habet, &

Paſetur in uitis linor, post facta quiescit, Non ut sententia sunt, ita sunt & adagia. E diuerso: Ego in portu nauigo, ut est prouerbium, ita sententia non est. Rursum *μὴ πῶδ' ἰς τὴν μάχουραμ*, id est: ne puero gladiū, pariter & parœmiæ, sententiæq; rationem complectitur, deniq; & allegoriz. Neque desere tamen, potissimum apud Græcos, qui grauat non sunt, operam in hoc genere sumere, γινώμματα αἰοί, id est, sententiarum collectionem confribentes, inter quos præcipuus Nicolaus Stobæus. Quorum ego certe laborem probam libētius, quam emulari uelim. Sed ad reliqua, αἰοί, Apthibonius in progymnasticis, simpliciter μῦθῶν, id est, fabulam uocat. Huic sunt, ut ait, uaria ex inuentorijs cognominia, συθεῖται, κίλις, καὶ πειροε, αἰσῶσι, Quintilianus αἰοί ait à Græcis appellatum λόγῳ μῦθῶν, & αἰσῶσι ποικίλος, à Latinorum nōnullis apologationem, non satis in usum recepto nomine. Neque negat αἰοί, parœmiæ confinem esse, uerum ita distinguū, ut αἰοί totus sit apologus, parœmiā uelut fibella breuior. Exempli loco posuit: Non nostrum onus, hos clutellas. Ad hunc quidē modum usurpauit Hesiodus: *νῦν δ' αἰοίον βασιλεύσῃ ἐξέου, νοεῖσι τ' αὐτῶν, ἢ δ' ἰσθῆς πνεύσῃ περ ἀνδρῶν ποικιλῶδ' ἔσθῳ*. id est: Aeron principibus referam, norit licet ipsi. Vocalem accipit sic affatus Philomenam est. Vitur curā ad modum & Archilochus, & Callimachus, & Etiamsi Theoricus *οἱ κινισκαῖς αἰοίον* pro parœmiā uideatur usurpasse: *Αἰοίον δὴν λέγεται ἡε, ἡεα τ' ταύρος αἰὸν λαμ*. Iam uero apophthegmata, non alio discrimine disident à parœmijs quā sententia. Quæmadmodum enim illud: *οἱ αὐτῶν αὐτῶν οὐκ ἔχουσά μοι βέλεις*, simul & adagium est & apophthegma, ita illud Simonidis ad quemdam in conuiuio tacetem: *εἰ μὴ κίλις οἰεῖ, σοφοῦ πύργημα ποιῆς, εἰ δὲ σοφός κίλις οἰοῖ*, id est: Si quidem stultus es, sapienterem facis: Si uero sapiens, stultus. Item illud: Decet Cesaris uxorem, non solū crimine, uerū etiam criminis suspitione uiccare, apophthegma quidē est, at non item parœmia. Itē: *Soales duabus sedere sellis, simul & prouerbium, & λοιδορίον* est. Contra: Mater nunquam, pater persepe. Item illud Terentij, Ad molas sunt: *σκῶμματα* quidē est, at non item adagium. Quamquā sunt in hoc genere quedam adeo commode dicta, ut facile possint in adagiorum ordinem ascisci, uelut illud, *μῆδ' ἰ βωμῶν εἰλος εἰ μί*, id est: vsque ad aras sum amicus. Adest enim simul & breuitas, & sententia, & figura. Hęc paulo uerbosius inculcauimus, ne quid à nobis in hoc expectetur opere, nisi quod sub parœmiæ cadit appellationem: necne quis per negligentiam præcritum exijlmet, quod prudentes, consultoq; tanquam ab argumento alienum prætermittimus.

COMMENTATIO PROVERBIORUM à dignitate.

Porro autem ne quis hanc doctrinam partem, tanquam nimium humilem, & impendio facilem, penēq; puerilem fastidiat atq; aspernetur, paucis exponam, quāuam hæc, sicuti uidentur, minuta, apud antiquos illos obtinuerint: dignitates deinde quantum asserant cōmoditatis, siquis in loco sciteq; utatur: postremo non usque adeo cuiuslibet esse, recte prouerbij uti. Principio cognitionem adagiorum non in postremis habitam apud summos uiros, uel illud fat argumētū puto, quod primi nominis aures nō indigna ducerint, de quibus diligenter uoluntariis aliquot conferberent. Quorum pri-

mus est Aristoteles, nimirum tantus philosophus, ut unus hic pro multis sufficeret. Reliquit is, teste Laertio, de paræmijs volumen unum. Chryssippus item ad Zenodotum, duos de proverbijs libros conscripsit. Scripsit cadê dere Cleanthes. Quorum uirorum labores sextæ, nobis non fuisse necesse tanto sudore, quædam ex minutis istis scriptoribus, et ipsædem in indiligentibus, ita deprauatissimis etiam explicari. Reperiuntur nonnulla prouerbiorum collectanea Plutarchi nomine, sed pauca, eaq; fermè nuda. Inter paræmiographos subinde citatur, tum ab alijs, tum ab Athenæo in Dipnologia, Clearchus Solensis Aristotelis auditor, et Aristides: deinde Zenodotus, qui Didymum, Tarrheum; paræmiis in compendium redegit. Ciantur et Theophrasti prouerbia in commentariolis Demosthenis. Vide liquet et illos hisce de rebus commentarios reliquij. Neq; me fugit id operis Zenobij nomine circumferri. Verum quomam inuenio quædam apud Aristophanis interpretem, Zenodoticius, qui Didymum ac Tarrheum in compendium redegerit nomine relata, que ad uerbum in huius commentarijs legitur, uelim mihi citra fraudem esse, quod is quocunq; fuerit nomine, quid enim referret in hoc opere Zenodoti titulu adducetur. Hic præter alios, Milonem quendam paræmiographum allegat. Ciantur et Daemon quispian, cum ab alijs compluribus tum ab eo qui dictiones aliquot ex orationibus Demosthenis est interpretatus, qui multos de proverbijs libros uidetur composuisse. Nam citatur liber. xl. Extant et Diogeniani collectanea. Hesychijs præfatio testatur ab ipso copiosius explicata prouerbia, que nudius recensisset Diogenianus, etiam si opus ipsum pugnât cum suo prologo: cum is nomenclaturam autorum proficatur, et prouerbiorum argumenta, hic ita nudus sit, ut nihil esse possit magis. unde in consuetam adducor, opus hoc copiosius ab autore descriptum: post ab alio quopiam in compendium contractum. Suidas qui et ipse in hoc numero ponendus est, Theætum quendam adducit, qui de proverbijs conscripserit. Sed quid ego hos, cum sapientes illi Hebræi non dubitauerint hoc titulo libros aliquot ædære, et arcani numinis adorandæ mysteria paræmijs includere, in quibus eruditis rot tantorum theologorum ingenia desudauerint, hodieq; desudant. Nec illud argumentum leue, quod inter bonos autores, ut quisq; fuit eruditissimus, eloquentissimusq; ita quamplurimum adagiorum suis libris aspersit. Et ut à Grecis exordiar, quid magno illo Platone, ne dicam diuino ἡρώδου ἑρμηνεύου, ut sic dixerim? Aristoteles, seruis alioqui philosphus, haudquam grauior, suis illis dissertationibus paræmijs crebras ceu gemmas intertexere. Quem quidem sicut in cæteris, ita hac quoque in parte Theophrastus est æmulatus. Plutarchus grauis, sanctusq; ac penè tetricus autor, quam multis undiq; scateat adagij? Quem nec piguit inter problemata quasdam paræmijs, et proponere et excutere, idq; Aristotelis exemplo. Iam ut ad Latinos ueniam, omnes utroque in genere grammaticis ac poetis, nisi siquis in his M. Varronem existimat amumerandum, qui Menippeis illis suis prouerbiales indidit titulos, ut planè consentaneum sit illum argumenta fabularum non aliunde, quam à proverbijs sumpsisse mutuo. Romani principes non existimarunt inferius esse maiestate Imperiali, ut magnis de rebus confidit prouerbio responderent, quod etiam nunc exat in Digestis: ut re τῶν ἡρώδου τῶν ἡρώδου τῶν ἡρώδου τῶν ἡρώδου, id est: Nec omnia, nec passim, nec ab omnibus. Deniq;

quis ausit hoc genus falsidire, cum uideat sacrorum uatum oracula quædam proterbijs constare? Quorum de numero est illud: Patres nostri concedunt uiam acerbam, et denantes nostri obliuuerunt. Quis non etiam uenerit, ut rem quampiam sacram, et mysterijs accommodatam, cum ubiq; nobis inuadens Christus ipse, peculiariter hoc sermone genere delectatus fuisse uideatur? Apud Græcos hoc adagium fertur, ἐκ τῆς κασπῆς τοῦ δένδρου γινώσκω, id est: E fructu arborum iudico. Apud Lucanum item legitur: οὐ γὰρ ἔστι δένδρον καλὸν, ποιοῦν καρπὸν ἄριστον, οὐδὲ δένδρον σαγάρου, ποιοῦν καρπὸν καλόν, id est: Non enim est arbor bona, que fructum faciat uisiosum, neq; arbor uisiosa, que fructum faciat bonum. Apud Græcos Pittacus philosphus, consulenter suum ad pueros turbine ludentes mit tit, à quibus de dudenda uocore proterbio doceatur, ἀνδραγ: τῶν ἡρώδου ἑρμηνεύου. Christus pueros citat paræmiam, sic in foro ludentium, νύκτωρ ἡμῶν, ἢ οὐκ ἔστιν ἄρα, ἐκ τῶν ἡρώδου ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔκλυσατε, id est: Cecinitis uobis tibijs, non salastes: cecinitis lue gubre, et non plorastis. Cui similitum est illud Theognidus, si sacra licet conferre profanis: Οὐδὲ γούρ ὁ ζεύς, Οὐδὲ νόσφω πᾶντας ἀνδράσιν, οὐτ' ἀσπύχου. id est: Non etenim cunctis placcat uel Iuppiter ipse. Seu mitens pluiam, seu cohibens pluiam.

Quod si quem mouet antiquitas autoritas, nullum doctrinae genus antiquius fuisse uidetur, quam paræmiarum. In his ceu symbolis tota fermè priscorum philosophia continebatur. Quid aliud ueterum illorum sapientum oracula, quam prouerbia? Quibus tantum honoris habitum est olim, ut non ab homine profecta, sed caelitus delapsa uiderentur. E caelo, inquit Iuuenalis, descendit, γινώσκῃ σεναντοῦ, id est: Nescit ipsam. Proinde pro foribus templorum ueluti digna dijs inscribebantur: passimq; columnis, ac marmoribus in scalpta uidebantur, tanquam immortalia digna memoria. Quod si minutula quæpiam res uidetur adagium, meminerimus ista non mole, sed precio æstimari oportere. Quis enim sanus non pluris faciat gemmas quamuis perpussillas, quam sacra quædam ingentia? Et ut, autore Plinio, in minutissimis animalibus, uelut araneolo, culicisq; matris est naturæ miraculum, quam in elephanto, siquis modo propius contempletur: itidem in re literaria nonnumquam plurimum habent ingenij, que minima sunt.

AD QVOT RES VTILIS
paræmiarum cognitio.

Reliquum est, ut paucis ostendamus, non minus utilitatis inesse prouerbijs, quam olim adfuerit dignitatis. Conducit autè paræmiarum cognitio, cum ad alia permutata, tum potissimum ad quatuor: ad philosophiam, ad persuadendum, ad decus et gratiam orationis, ad intelligendos optimos quosq; autores. Principio ne cui mirum uideatur, quod prouerbia dixerim ad philosophie scientiam pertinere, Aristoteles apud Syneum existimat nihil aliud esse paræmijs, quam reliquias priscæ illius philosophiæ, maximis rerum humanarum cladiibus extinctæ. E asq; seruatæ esse, partim ob compendium breuitatè, partim ob firmitatè ac leuipotent. Ideoque non sègner nec oscitant, sed præfusi ac penitus inspicicndas: subest enim uelut igniculos quosdam ueluste sapientiæ, que in peruestiganda ueritate multo fuerit perspicacior, quam posteriores philosphi fuerint. Plutarchus item in commentario, cui titulum scit, quo pacto

sint audendi poetæ, veterū adagia simillima putat sacrorum mysterijs, in quibus maxime quepiam res, ac diuine, minute his et in spectem pene ridiculis ceremonijs significari solent. His enim tam breuibus dictis per inuolucrum quoddam eadem inni, que philosophiæ principes tot uolaminibus tradiderunt. Neq; enim aliud sibi uelle paræmia illam Hesiodiam, Πλέρο κμωσι παντος, quam quod Flato tū in Gorgia, tū in libris politicis, tam multis argumentis conatur ostendere, βέλτιον είναι τὸ ἀνιψέδωτο τῷ ἀνιψέμ, id est: Satius esse inuiriā admittere, quam inuiriā inferre. Quod autē iniquā dogma productū est à philosophis, uel ad recte instituedā uitā salubrius, uel Christianæ religioni uicinius: At rē tātam uidefelicet, tantillū prouerbium cōplectitur: Πλέρο κμωσι παντος, id est, Dimidiū plus toto. Nam qui totū aufert, is alterū fraudat, ut cui nihil reliquū faciat. Contra, qui dimidiū duntaxat accipit, is aliqua parte fraudatus uidetur. Præstat autē fraudari, quam fraudare. Præterea si quis Pythagoricū illud, κοινὰ τὰ ἔθλα, id est, cōmunes res amicorū, diligentiū penitiūsq; discutiat: nimirū inueniet in tam breuī dictō, felicitatis humanæ summā esse cōprebēssan. Quid enim aliud agit Flato tot uolaminibus, quam ut cōmunitatem persuaadat, et huius auctorē amicitia? Quæ si mortalibus persuada querat, illico facillē in medio, bellū, inuidiā, fraud: breuiter uniuersum malorū agmen semel ē uita demigret. Quid aliud egit princeps nostræ religionis Christus? Nimirū unicum dūtaxat præceptū mundo ad tradidit charitatis, admonens ab ea uita, summā et legum et prophetarum pendere. Aut, quid aliud hortatur charitas, quam ut omnī, omnia sint cōmunia? Videlicet, ut amicitia cognōtati cū Christo, glutino nimirū eodem, quo ille cum patre coheret, abolutissimā illam cōmunionem, quem idem imitantes, per quā ille et pater idem sunt, nos item idem cū illo sumus, et, ut ait Paulus, unum spūritus, et una caro cum deo effecturam, iamq; amicitie iure, omnia illi nobiscum, omnia nobis cū illo sint communia? Deinde paribus amicitie uinculis alij cū alijs inter nos copulati, uelut eiusdem capitis membra, tanquā idem et unum corpus, eodem animemur spūritu, si scilicet doleamus, si scē gaudeamus. Id quod etiam mysticus ille panis et plūribus granis in eandem coactus firmitas, et uini potus ē nullis racemis in eundē liquorē cōsuisus, admonet. Postremo, ut cū summa rerū creatarū sit in deo, deus uicissim in oibus, oīum uniuersitas, uelut in unū redigatur. Vides quā uī Philosophiæ, uel Theologie magis Oceanum, nobis paræmia tantilla aperiat.

AD PERSVADENDVM
conducere proueria.

Quod si cui satis non sit ipsum sapere, uerum etiam alijs persuadere cupiat, quam non inuitis fit hæc prouerbiorum supplex, uel Aristoteles ipse satis declarat, ut non semel in rhetorice præceptis, paræmias inter testimonia commiserat. Quomodo uero, inquit, si quis suadere uelit, ne cum homine sene copulet aliquis necessitudinē, uterius huius prouerbij testimonio, μη ποτ' εἰς ἕδ' ἔμ γέγοντα, id est, ne unquam beneficias seni. Rursum si quis persuadere suadeat, ut liberos item interficiat, qui parentem occiderit, huic usui futuram est hoc prouerbium,

Νῆπιος ὁς πατέρα κτείνωσ' ἀνάσσει καταλείπει.

id est: Stultus qui natos occiso patre relinquit. Quæntum autem adseruant ad persuadendā facultatem momenti, testimonia, cui non cognitum est? Neque mediocriter conducūt sententiæ. Ad inter hæc quoq; idem proueria colloca. Quintilianus item in institutionum libris, compluribus

locis prouerbiorum mentionem facit, tanquam non inuaria tione ad benedicendum conducentium. Nam quinto libro paræmias exemplis adiungit, ut parem cum illis uim obtinentes, quorum est uel præcipua. Rursum easdem eodem in libro in argumentorum genere collocat, quas Greci νεῖρεσ appellat. Quorum et frequentissimus usus, et ad persuaadendum, mouendum que non mediocri utilitas. Quam magis ipsa Fabij uerba libet adscribere. Nec hæc quidem, inquit, uulgo dicta et recepta persuasiue populari, sine usu fuerint testimonio. Sicut enim quodammodo uel potentiora etiam, quod non causis accomodata, sed liberis odio et gratia mentibus, ideo tantum dicta factaq; quæ aut honestissima, aut uerissima uidebantur. Paulog; inferius: Ea quoq; que uulgo recepta sunt, hoc ipso, quod incertum auctorem habēt, uelut omnium sunt. Quale est: ubi amici, ubi opes. Et conscientia mille testes. Et apud Ciceronem: Pares cum paribus, ut est in ueteri prouerio, facillime cōgregantur. Neq; enim durassent hæc in æternum, nisi uera omnibus uiderentur. Hæc tenes Fabij uerba retulimus. Idem autem paulo post deorū oracula paræmij subiecit, uelut his affinia, cognataq;. Iam quid M. Tullius, nomine in actione pro L. Flacco, prouerbio fidē testibus abrogat? Id est huiusmodi εἰς κενὸν τὸ πικρὸν ὡς, id est, in Care periculum. An non in eadem totius gentis Græcorum, in serēs testimonijs fidem eleuauit, hoc prouerbio? Da mihi testimonium mutuum. Quid, quod ipsi etiam philosophij passim suas rationes prouerbij fulciunt? Quo minus mirandum, si frequenter historiographi, narrationis fidem ex adagio quopiam petunt. Adeo quod in literis intercidit, quod titulus, quod colofus, quod marmoribus seruari non potuit, prouerbio seruatur incolume. Ut et hæc obiter adagiorū laudem indicem. Deniq; nō grauius diuis Hieronymus Euangelicam sententiam adagij uulgati testimonio confirmare. Dies, aut iniquus, aut iniqui heres. Ne Paulus quidem ipse dedignatur locis aliquot prouerbiorum uti testimonijs, neq; inuiriā. Et enim si τὸ πιδωοῦ, id est, probabilitas, ad persuadendū uel primas obtinet partes, quid quæso probabilius, quam quod nemo non dicit? Quid uerissimius, quam id quod tot ætatum, tot nationum cōfensus, et uelut idem suffragium cōprobauit? Inest nimirum, inest in his paræmij natura quedam et genuina uis ueritatis. Alioquin quā fieri potuit, ut eandem plerumq; sententiam in centū dimanasse populos, in centum uideamus transfusam linguas, que ne tot quidem sculis, quibus nec pyramides obstituerūt, uel interierit, uel consenuerit? V merito dictum illud uideatur. Veritate nihil esse robustius. Deinde fit, nescio quo pacto, in sententia prouerbio, quasi uibrata, quasi actus auditoris animum, et aculeos quosdam cogitationum relinquit infixos. Nam longe motus tanget animū, si dixeris: Caduca et breuis est hominis uita, quam si prouerbium cites: Homo bulla. Postremo quod de resu scribit Fabius, maximas difficultates causari, que nullis argumentis dissolui queant, ioco elusdi, id uel maxime prestat paræmia.

AD ORNATVM CONDVCERE paræmiam.

Porrō quāntū uel dignitatis, uel ueneris adiungat orationi tempestiuis prouerbiorū usus, nō arbitror pluribus explicandū. Primū enim quis non uidet quantum maiestas, et est ipsa antiquitate cōciliet orationi? Tum si quod schema, quod amplitudinem ac sublimitatem apponat sermōni: uisum si quod ad gratiam dictionis facit: deniq; si qua ratio festiuatatis, cū paræmia plerumq; per omnes figurarū species, per omnes

per omnes factiarum formas uarietur: mirum quicquid illa solent adferre, conferre, ac geninam quandam peculiarem; gratiam de suo insuper adiungit. Proinde si scire & in loco intertextantur adagijs, futurum est, ut sermo totus, & antiquitatis ceu stellulis quibusdam luccat, & figurarum arideat coloribus, & sententiarum nitcat gemmulis, & sestetis tatis cupedijs blandiatur: denique nouitate excitet, breuitate deleuet, auctoritate persuadeat.

AD INTELLIGENDOS

autores conuocare parœmiam.

Iam ut non sit alius parœmiam usus, certe ad intelligendos optimos quosq; hoc est, uetustissimos autores, non utiles modo sunt, uerumetiam necessariae. In quibus cum pleraq; sunt deprauata, tum hæc uel deprauatissime sunt, propterea quod seræ enigmaticum quiddam habent, ut etiam à mediocriter eruditiss non intelligantur: tum quod plerumque uelut ex abrupto interserunt, nonnunquam etiam multas, ut ἀνο ποταμῶν, id est, sursum fluminum. Aliquoties unico uerbo notantur, ut apud Ciceronem in epistolis ad Atticum: Subueni queso, dum est ἀσπὴ, id est, principium. Indicat autem illud prouerbium.

Ἀσπὴν ἰδῶμαι πολὺ λόγον ἐπὶ τὰ πλεῖστα, id est: Principio præstat quam fini adhibere medellam.

Hæc itaque multum offendunt tenebrarum, si ignorentur. At rursum lucis plurimum adseruit, si fuerint intellecta. Hinc ille tum Græcorum tum Latinorum codicum prodigijs deprauationes: hinc seddi interpretum lapsus, Græca Latine uerentium: hinc quorundam etiam eruditorum, in enarrandis autoribus ridicula somnia, merasq; deliramenta. Quorum equidem hoc loco nonnulla referrem, nisi placabilis iudicarem, meoq; accommodatus instituto, ut nostris perlectis commentarijs, sua cuique cogitata suggerat, quanto opere magni nominis scriptores quibusdam in locis delirant. Denique sit nonnunquam, ut scriptor tacite ad prouerbium alludat, quod si nos fugerit, etiam si uidebitur intellecta sententia, tamen magna uoluptatis pars aberit, ignorata parœmia. Quod genus est Horatianum illud:

Equis ut me portet, alat rex.

Et apud Vergilium:

Fatis nunquam concessamoueri

Apparet Camarina proucul.

Subest enim in illo prouerbium ἴσως μὲ φέρει, ἔσονται μὲ τρέφει: in hoc, μὲ κινεῖν τὴν καμάρην.

COMMENTATIO

à difficultate.

Quod si iuxta prouerbium, δύσκολα τὰ καλά, easq; uulgo ceu uilia fistulidantur, quæcumq; facilia uidentur, ut de me interim nihil dicam, quantis sudoribus opus hoc mihi conlitterit, ne quisquam arbitretur usque adeo procliuè, uel intelligere, uel sermone parœmiam intextere. Siquidem ut non mediocriter est artificij, gemmalium scite includere anulo, & aurum purpure intertexere, ita non est, mihi crede, cuiusuis parœmiam apte, decenterq; orationi inserere. Quodq; Fabius scribit de risu, nihil affertari periculosius, idem de prouerbio non iniuria dixeris. Etenim in huiusmodi, quemadmodum & in musica, nisi summum præstes artificem, ridiculus sis, & aut laudem eximiam, aut risum auferas, oportet.

QUATENVS

utendum adagijs.

Proinde quatenus quibusq; modis uti conueniat adagijs, indicabimus. Ac primo loco meminijs oportebit, ut quod

eleganter Aristoteles in commentarijs rhetorics admonuit, de adhibendis epithetis, id nos in usurpandis adagijs obseruemus: nempe, ut illis uerborum non tanquam cibus, sed ueluti condimentis, id est, non ad fatietatem, sed ad gratiam. Præterea ne quous inferamus loco: quemadmodum enim ridiculum sit, si quibusdam locis gemmâ alligaris, itidem absurdum, si non suo loco adhiberis adagium. Quod uero Fabius libro institutionum octauo de sententijs usurpandis præcepit, id toidem ferme uerbis de parœmijs præcipi queat. Primum, ne quemadmodum dictum est, nimis crebriter utamur. Denistas enim earum obstat inimicem, quo minus eluceant. Quemadmodum nec picturas, in qua nihil circumlitum est, eminet, ideoq; artifices, etiam cum plura in unam tabulam opera conferunt spatijs distinguunt, ne umbra in corpora cadant. Subsistit enim omnis parœmia, ideoq; post eam utique aliud est initiu. Unde soluta seræ oratio est, & singulis non membris, sed frustis collata, structura caret. Porro ut adfert lumen lucis purpure in loco insertus, ita certe neminem deecat intertextis pluribus notis uestis. Accedit hoc quoque incommodi, quod crebras captiuis parœmijs, nonnullas necesse est admiscere uel frigidas, uel coactas. Non enim potest esse delectus, ubi de numero laboratur. Postremo gratiam amittit, quicquid aut immodicum est, aut intempestiuum. In epistolis tamen familiaribus licebit paulo liberius hoc genere ludere, in oratione seria, sicuti parcius, ita etiam accuratius adhibende.

VARIVS PRO-

uerbtorum usus.

Hoc in loco non abre futurum arbitror, si paucis uelut indicero, quibus rationibus uariari queat parœmiam usus, ut possis idem adagium alia atq; alia forma producere. Principio nihil uetat interdum, quo minus idem dictum ad complures sensus accommodes, ut illud τερψι μῦθος πῖσιθ, id est, pertusum dolium, uel ad obliuiosum, uel ad profusum, uel ad auarum, uel ad futilem, uel ad ingratum traduci potest. Effluit enim, quæcquid insuderis in animi immemorie. Apud prodigum nihil durat. Auari cupiditas nunquam expletur. Futilis & garrulus nihil continet. Perit quicquid contuleris in hominem ingratum. Nonnunquam per ironiam ad contrarias etiam sententias descenditur: quod genus, si de mendacissimo quopiam loquens, dicas: ἀνὴρ τὰ ἐν τῷ ποδῶ, id est: Audi è tripode dicta. Fit interim ut unus uocule commutatione diuersis conueniat, ut ἐχθρῶν ἀδωρα δ' ὄρα, id est: Hostium munera non munerat: & πεικῶν ἀδωρα, δ' ὄρα, κολλῶν ἀδωρα δ' ὄρα, πονικῶν ἀδωρα δ' ὄρα, ut idè adagijs ad hostes, ad pauperes, ad assentatores, ad poetas descendatur. Nâ hostium munera pernemicem adferre creduntur, Et si quid donant pauperes, aut addatores, aut poetæ, captationes sunt uerius quam munera. Breuiter ad omnia in que quocumque modo hæc similitudo competit, accommodes, licebit. Illa ratio ferme communis omnibus, quoties à persona ad rem, aut contra sit flexio. Ad personam hoc pacto. Prouerbium est μὲν ἡρακλῆος πρὸς δ' ἴο, id est: Ne Hercules quidem aduersus dios. Ego uero Thersites magis quam Hercules, qui potius utriq; responderet? Ad rem torquetur hoc modo. Prouerbio dictum est μὲν ἡρακλῆος πρὸς δ' ἴο, ego qui possim pariter & morbo, & inopie tolerare par esse? Variatur & uersione prouerbij, ut dictu est μὲν ἡρακλῆος πρὸς δ' ἴο, & tu unus contra dios Hercules audes congregari? Item hoc pacto, Contra triuū Græcis prouerbium, ex prelati carbonibus thesaurū uerperi. Εἰ ὀμνυμένους, ὁ χρῶσθε χαλκίους, id est, aurea æreis, sed planè, χαλκῶν

dentem & non sedentem, lapide & non lapide, iaculatur & non iaculatur. Quod enigma refertur & apud Athenaeum ex Clearcho & apud Tryphonē, cuius meminit Plato quaeque. Huius formae sunt & illa: ἀγλωσσία λέλασθαι, id est, elinguis loquax. ἑσπεῖος ἀγρωτός, id est, vulnerabilis in invulnerabilis: εἰσώγος λέλασθαι, id est, hirsutus levis. ἑσπεῖος γόνος, id est, socus non socus. Cuiusmodi permuta proponit ac solvit Athenaeus libro decimo. Neque refertur adagiorum ratio enigmatica obsecuritate, quamquam aliis improbatur, imò veluti familiariter libenter amplectitur. Quod genus fuerit, si quis parum sane locutum, inbeat Anticyram nauigare, aut porcum cadere, aut squilla esse pulchris uellere, quorum primum est apud Horatium, alterum apud Plautum, tertium apud Theocritum. Proinde & oracula pleraque in ius prouerbiorum abierunt, & Pythagorae symbola ad paroeniarum naturam uidentur pertinere. Praecipue peculiaris est adagiorum generi hyperbole, ut caelum terrint armis, & saxa clamore rumpit, & risu diffuso: maxime si qua metaphora species admsceatur. Effertur uarijs modis uel per denominationem, uel per comparationem, uel per similitudinem, uel per epitheton. Exempla sunt. Alter Aristarchus. Et nos ter hic Phalaris. Et, Stentore clamorifer. Vclut laena in c. h. a. r. a. Stentorea uox. Nestorea facundia. Neque uero pigebit ceu fites aliquot, indicare, à quibus genus hoc figurarum ducti possit.

AB IPSA RE.

Sumitur enim interdum ab ipsa re, quoties hominem sceleratum, scelus appellamus: de decore sum, de decus: pestilentem, pestilentem: luculentem, barathrum: tenebrionem, tenebras: contaminatum, labem: spurcum, cecum: contemptum, quisquilis: impurum, sterquilinum: porteniosum, portenium: molestum, huiusmodi: carere dignum, carcerē. Quorum unumquodque serè potest & per comparationem offerri, ut χρυσός χρυσοειδής, id est, auro magis aurea, & ipsa nequitia nequior. Caecitate caecior. Loquacitate loquacior. Deformitate deformior. Ipsa sibi siticidior. P. asperitate pauperior. Infortunio infortunator. Ipsa infanterior infantia. Ad hanc classē pertinent & illa: Pater esuritionum, & omnis eloquentie fons. Et plus quam infantissimus. Et plus quam perditus.

À REBUS SIMILIBVS.

Huius proxima sunt, quae à rebus similibus trahuntur, ut, melle dulcior. Pice nigrior. Niue candidior. Obno tranquilior. Infirma auricula mollior. Auro purior. Plūbo stupidiōr. Stipite tardior. Litore sordior. Iracundiōr Adria. Acquore sordior. Spongia bibacior. Harenis sordior. Punice sicior. Aere Dodoneo loquacior. Vitro fragilior. Pila uolubilior. Coluburno infibilior. Clemate Aegyptia gracilior. Alno procerior. Cote durior. Sole clarior. Sydere pulchrior. Buxo pallidior. Sardois herbis amarior. Alga uilior. Aetna aestuātor. Beta insulsiōr. Trutina iustior. Spina distortior. Ampulla lanior. Pluma leuior. Vento infibilior. Morte odiosior. Barathro capaciōr. Labyrinthō uolutor. Corchero uilior. Subere leuior. Dolio pertusio incontinentior. Laterna Punicea pellucior. Clepsydra persulfantior. Fonte purior. Euripio mobilior. Oculis ebrior. Luce dulcior. Vitis antiquior. Rubo arefictio praefractior. Cramba recocta molestior. Clauo purior. Floralibus licentiosior.

AB ANIMANTIBVS.

Item ab animantibus, ut, Muliere loquacior. Passere sacilior. Hirco libidinosior. Cernu uiuacior. Cornice annofacior. Graculo magis obstrepacior. Lusciniā uocacior. Dipfasi-

de nocentior. Viperā uirulentior. Vulpe fraudulētor. Echi no asperior. Porcello Acarnanio lenior. Anguilla magis lebricus. Lepore timidior. Limace tardior. Pisce sanior. Pisce magis mutus. Delphino lasciuior. Phoenice rarior. Scropha fecundior alba. Nigro cygno rarior. Hydra magis uersipellis. Albo conuor rarior. Vulture edacior. Scorpis improbiōr. Testudine tardior. Gilre somniculosior. Sue indoctior. Asello stolidior. Hydris immūtor. Dama pauidior. Hirudine bibacior. Canerixio flor. Vrsō hispidior. Tippula lenior, cuiusmodi quaedam congerit & Lucianus. δεσπυλιότεροι ἢ μὲν κενώσιον ὄντες, δειλοτέροι ἢ ἢ λαγῶν, κολακλιώτεροι ἢ ἢ σιθίκων, ἀσεβέστεροι δὲ ἢ ἢ ὄνων, ἀεττωκλιώτεροι ἢ ἢ γαλιῶν εὐλοικώτεροι δὲ ἢ ἀλεκτρούωνος, id est: Cum sint iracundiores catellis, timidiōres leporibus, adulantes finijs, libidinosiores asinis, rapaciores felibus, contentiosiores gallis gallinaceis. Item Plutarchus aduersus usuram, ἀπειραντότεροι ὄντες κοροῖς, ἀφανότεροι ἢ ἢ πέφικος, καὶ κωδὸς ἀρσενέστεροι, id est: Cum minus fidei tibi habeatur quàm graculo, magis mutus sis quàm perdid, abiectionē, seruiliōrēq; cane.

A PERSONIS deorum.

Ducuntur à personis deorum: Diana intactor. Ipsis Charibus humanior. Priapo salacior. Venere formosior. Mercurio facundior. Momō mor dacior. Vertumno inconspicacior. Proteo mutabilior. Empusa magis uariis.

A PERSONIS fabulosis.

A personis fabulosis: Tantalo sitentior. Atreo crudelior. Cyclope immanior. Oreste infanior. Vlysse dolosior. Nestore facundior. Glaucō stupidiōr. Iro pauperior. Penelope castior. Nireo formosior. Tithone uiuacior. Eristone esurientior. Niobe fecundior. Stentore clamosior. Tiresia caecior. Bursifide illaudatior. Sphinge inuolutor. Labyrinthō intricatior. Dædalo ingeniosior. Icaro audacior. Gigantibus elatior. Gryllo stultior. Lynceo perspicacior. Exaetra pertinacior.

A PERSONIS comædiarum.

A personis comædiarum. Thrasone Terentiano gloriosior. Demea uirgiosior. Mitione facilior. Gnathone adulatior. Phormione confidentior. Dauo uersutior. Thaide blandior. Euclione parior.

A PERSONIS HISTORIARVM.

A personis historiarum. Zoilo inuidentior. Catone senenior. Timone inhumanior. Phalaride crudelior. Timotheo felicior. Sardanapalo nequior. Numa religiosior. Phocione iustior. Arifide incorruptior. Craeso diuor. Craffo nanauior. Codro pauperior. Aesopo luxuriosior. Herostrato ambitiosior. Fabio canctantior. Socrate patientior. Milone robustior. Chrysippo acutior. Trachalo uocacior. Curione obliuiosior. Nostri temporis Aristarchus. Christianorum Epicurus. Item praeposterus Cato.

A GENTIBVS.

A gentibus. Pæno persudior. Scythia asperior. Scythotauris inhospitalior. Crete si medacior. Parthis uanior. Thracibus bibacior. Thessalo persudior. Care uilior. Sybarita fistosior. Milesijs effeminatior. Arabis ditior. Pygmeo breuior. Arcade stolidior.

AB OFFICIIS.

Ab officijs. Lenone magis peruarius. Cineo mollior. Mi-

lite gloriosior. Arcopagia tristior. Tyranno uolentior. Carnifice immanior.

DE PRAE MOLIENDA PRAEMIA.

Iam illud iametsi minutulum, humilissiq; uideatur, tamen posteaquam docedi munus suscepimus, no grauidamus propter imperitiores, admonere, uidelicet, ut in usurpandis adagijs meminerimus, quod in uerbis nouatis, aut durius translatis fieri Fabius iubet, id quod ait a Graecis elegatissime perceptum esse, uidelicet προσπιλήθημ τῆ ὑπεβολῆ: ita nos oportebit, προσπιλήθημ τῆ προίμια, hoc est, praecastigare, & uelut occurrere praemia: siquando uel obscurior, uel alioqui durius uidebitur. Recipit enim hoc genus, sicuti paulo superius ostensum est, & metaphoras quantulibet duras, & nouationes nocuum licentiosas, & hyperbolas parum pudentes, & allegorias ad enigma usque obscuras. Graeci προσπιλήθησιν his ferme modis: ἢ τίω προίμια, ὡς φασί. φασί. Ἐ λέγομεν μὲν τὸ πρὸ λόγου, ὡς παλαιός φασί λόγῳ. ὡσπερ λέγασιν, ὡς λέγεται λέγομεν προίμια ὁ μόνος. ὡς λέγασιν οἱ ποιῶντες, καλῶς εἴρηται, id est: iuxta prouerbiū, ut aiunt, aiunt, quod dicitur, quod d dici solet, ut antiquū ait dictū, ut dicunt, ut dicitur, ut dicimus prouerbio, ut dicunt iocantes, recte dictum est. Iisdem ferme rationibus utuntur Latini: Aiunt: ut aiunt: ut est in ueteri prouerbio: iuxta quod tritū sermone: quanta diuodum uulgo dici consueuit: uetus uerbum usurpem: ut adagio dictum est: uere hoc dicunt.

Amicorum communia omnia.

Prouerbiū I

Amicorum communia sunt omnia. Quoniam nō aliud hoc prouerbio, neq; salubrius, neq; celebratius, libuit hinc adagiorum recensio nem uelut omne felici aspiciari. Quod quidem si rem esset fixum in bonumū animis, quam nulli non est in ore, profecto maxima malorū parte uita nostra leuaretur. Ex hoc prouerbio Socrates colligebat, omnia bonorum esse uirorum, nō fecus quam deorum: Deorum, inquit, sunt omnia, Boni uiri deorum sunt amici, & amicorum inter se cōmunia sunt omnia. Bonorum igitur uirorū sunt omnia. Refertur apud Euripidem in Orestes: Κοινὰ γὰρ τὰ τῶ φίλων. id est: Inter enim amicos cuncta sunt cōia. Idem in Phoenissis: Κοινὰ γὰρ φίλων ἔχει, id est: Cōmunis omnis est amicorū dolor. Idem in Andromacha: φίλων γὰρ οὐδὲν ἴδιον, οἵτινες φίλοι ὄρεζες περὶ κατὰ ἄλλα κοινὰ χεῖματα. id est: Nam uere amicus proprium proflus nihil: Sed inter ipsos cuncta sunt communia.

Terentius in Adelphis: Nam uetus quidem hoc uerbum, amicorum inter se communia esse omnia. Testantur & apud Menandrum fuisse in eadem fabula. M. Tullius lib. officiorū primo: Vt in Graecorum, inquit, prouerbio est, amicorū esse omnia communia. Citatur & ab Aristotele lib. moralium octauo, & a Platone de legibus quinto. Quo loco conatur demonstrare felicissimū Reipublicae statum, rerum omnium cōmuniate constare: πρῶτον δὲ τοίνυν πόλις τε ἔστι ἡ πολιτεία καὶ νόμοι ἄριστοι, ὅσα τὸ πάλαι λεγόμενον ἔμ γίγνεσθαι ἢ τῶ ἄριστον ἢ τὸ ἄριστον ἔστι μάλα. λέγει τὰ θεῶς ὄντως ἔστι κοινὰ τὰ φίλων. id est: Prima quidē igitur ciuitas est & reipublicae status, ac leges optima, ubi

quod iam olim dicitur, per omnem ciuitatem, quā maxime fieri potest, obseruabitur. Dictum est autem uere, res amicorum communis esse. Idem ait felicem ac beatam fore ciuitatem, in qua non audiretur haec uerba: meum & non meum. Sed dictū mirum quam non placeat, imō quam lapideū à Christianis Platonis illa communitas, cum nihil unquam ab Ethnico philosopho dictum sit magis ex Christi sententia, Aristoteles philo Politicorum 2. temperat Platonis sententiam, uolens possessionem ac proprietatem esse penes certos, Ceterum ob usum, uirtutem, & societatem ciuilem, omnia communia iuxta prouerbiū. Martialis lib. 2. iocatur in quandam Candidam, cui semper in ore fuerit hoc adagium, cum aliqui nihil impariteri amicis: Candide κοινὰ φίλων, sunt haec tua Candide πάλαι, Quae tu magniloquus, nec dieq; sonas.

Atque ita concludit epigramma:

Das nihil, & dicis Candide κοινὰ φίλων. Eleganter Theophrastus, apud Plutarchum in commentariolo, cui titulus: περὶ Ὀλιγαρχίας. Εἰ κοινὰ τὰ φίλων ἔσθι, μάλας ἔσθι κοινούς τῶ φίλων εἶναι τοὺς φίλους, id est: Si res amicorum communes, maxime conuenit, ut amicorum item amici sint communes. Marcus Tullius lib. de legibus primo, uidetur hoc adagium Pythagorae tribuere, cum ait: Vnde enim illa Pythagorica uox, τὰ φίλων κοινὰ ἢ φίλων ἰσοτητα, id est: Res amicorum communes, & amicitiam aequalitatem. Praeterea Timeus apud Diogenem Laertium tradit, hoc dictum primum à Pythagora pro seculum fuisse. Aulus Gellius noctium Atticarum lib. primo cap. nono, testatur Pythagoram non solum huius sententiae parentem fuisse, uerum etiam huiusmodi quandam uita ac facultatum comunione inductisse, qualem Christus inter omnes Christianos esse uult. Nam quicumque ab illo in cohortem illam disciplinarum recepti fuissent, quod quisque pecunie familiaeque habebant, in medium dabant: quod uere atque uerbo Romano appellatur κοινῶσιν id est, cōnoibum, nimirum à uita fortunariūque societate.

Amicitia aequalitas.

Amicus alter ipse.

II

Hec quoque ad Pythagorum autorem referunt, quod eandem complectantur sententiam, τὸν φίλων ἰσοτητα εἶναι, καὶ μίαν ψυχὴν, τὸν φίλων ἕτερον αὐτῆρ, id est: amicitiam aequalitatem esse, & eandem animam, & amicum alterum ipsum. Neque enim quicumque non commune, ubi fortunarum aequalitas: neque dissensio, ubi idem animus, neque diuertium, ubi coagmentatio duorum in unum. Aristoteles magnorum moralium lib. ij. ἕταρ βουλομένη σφόδρα φίλος ἐπιτρέμια φο μὴν ψυχῆ ἢ ἐμῆ, ἢ τῆ τῆ, id est: Quoties uolumus uehementer amicum dicere, una inquitus anima mea & huius. Idē eodem libro: ἔστι γὰρ ὡς φο μὴν, ὃ φίλος ἕτερος ἔστι, id est: Est enim, ut dicere solemus, amicus alter ego. Plato libro de legibus sexto, citat inquam uetus dictum, & eū prouerbio idēstati: παλαιός γὰρ λόγος ἀληθὲς ὄν, ὅς ἰσοτῆς φίλος τὰ ἀπὸ γὰρ ἕτερος, μάλα μὴν ὀρεζῶς εἴρηται, καὶ ἑμμελιῶς, id est: Nam uetus illud uerbum, & uere, & eleganter dictum est, aequalitatem amicitiae autorem esse. Neque tamen id sentit Plato, ueniens ac sensibus, doctis atque in doctis, stultis ac sapientibus, robustis ac debilibus, omnia aequalia exhibenda esse, sed cuique pro sua dignitate distribui oportere. Alioqui, quemadmodum ait inibi Plato, τοῖς ἀνίσοις τὰ ἰσᾶ ἀίσια γίγνεται, id est: inaequalibus aequalia erunt inaequalia. Et ut sum-

num

Plinius existimat ob id à Pythagora damnatam fabam, quod hebetet sensus, & pariat insomnia: uel quod anime mortuorum sint in ea. Qua de causâ & in parentalibus assimulatur. Vnde & Plutarchus testatur, legumina potissimum ualere ad euocandos manes. Varro ob hoc flammam eam non uesci tradit, quoniam & in flore eius litærae lugubres inueniuntur. Cæterum quod Plutarchus in problematicis uerû præscarum inter cetera refert, ob id damnatas fabas, quod Leibes & Erebi sint cognomines, quid sibi uelit non satis intelligo.

Cibum in matellam ne immittas.

Στιον ἐν τῷ αὐτῷ αὐτῷ ἐμβόλιον. id est: Cibum in matellam ne immittas. Interpretatur Plutarchus, ne sermonem turbatum immittas in animum hominis improbi. Nam oratio cibus est animi. Is corrumpitur & putrescit, si in animum insyncerum incidit. Hoc est, quod apud Gellium admonet Epicæus etiam atque etiam uidentium, in cuiusmodi animi mutatus sermonem. Et enim si in uas insyncerum immiserimus, in acetum, aut lotium uertit. Huc alludit Horatius: Syncerum est nisi uas, quocumq; infundis accecit.

Ad finem ubi peruenieris, ne uelis reuertî.

Μὴ ἐπιστρέφῃς πρὸς τὸν ἀρχαῖον. id est: Ne reflectas ubi ad terminos peruenieris. hoc est, interprete Plutarcho: Cum adierit fatalis dies, uiderisq; uitæ finem adesse, æquo animo seras, neq; turpi uite cupiditate exanimis. In uitâ Neme paulo secus refert. Καὶ δὲ νότος αἰς ἀποδὴμαίαι, καὶ μεταστρέφεται, hoc est, qui peregrinationem ingressi sunt, ne reuertantur. Hieronymus aliter: Post mortem hanc ne desideres uitam. Quemadmodum uulgo quosdam dicentes auidius Vergilianum illud: O mihi præteritos referat si Iuppiter annos.

Superis impari numero, inferis pari sacrificandum.

Τοῖς μὲν ἀθροείοις σεβαστὰ διὰ τὴν ἀρχαῖαν δὲ τοῖς ἁλοίοις, id est: Superis quidem imparibus sacrificandum, inferis uero paribus. Sed refert tantum ut æmilia Pythagoricâ non interpretatur. Cæterum in problematicis Romanorum antiquitatum, docet apud ueteres primam mensam dijs celestibus habitum sacrum, secundam uero dijs inferis, in quo & lustrationibus quibusdam uti mos erat, & mortuis parentabant. Quiniam totius mensis tres dies principes & autores esse uoluerunt, Calendarum, Nonarum & Iduum, quos festos ac sacros habebant ueluti dijs superis dicatos, qui hos sequerentur, hoc est postridie Calendarum, Nonas & Idus, dijs manibus attribuebant, ac proinde nefastos ac religiosos iudicabât. Sic & apud Græcos tertius crater sospitatorî Ioui, secundum semideis ac demonibus tribuebatur. Principium autem omnis maneri est ἐβία, cui aduersatur ἀβία, inter pares numeros primus, nec finem habens, nec perfectus, cum ternio sit absolutus. Ac de munerorû quidem mysterijs multa reperias apud Platonem & Pythagoricos, nonnulla etiâ apud præscos Theologos. Quod ad explicandum huius symboli sensum attinet, arbitror illud significatum, deum quoniam mens est simplicissima & in seipso perfecta, dotibus animi potissimum delectari. Nam que corporis sunt, composita sunt, ac propagatio ne in inueniunt multiplicantiur, cum animus sit simplex, immortalis, & seipso contentus.

Per publicam uiam ne ambules.

Λεωφόρος καὶ βουδὲξιν, id est: Per publicâ uiam ne ambules. Diuus Hieronymus exponit: Ne uulgi sequaris errores. Nunquam enim tam bene cum rebus humanis actum est ut optima plurimis placuerint. Vnde quidam hoc sic effertur.

Viam regiam declinato, per semitas ingreditior. Quod quidem præcèptum non abhorret ab Evangelicâ doctrinâ, que monet, ut declinata uia spaciosâ, per quam ambulat pleriq; per angustam ingrediamur uiam, à paucis quidem tritam, sed ductentem ad immortalitatem.

Tollenti onus auxiliare, deponenti nequaquam.

Φορτίον συγκαταβάς, καὶ δὲ σωσπιτιβέναι, Diuus Hieronymus hoc ita refert: Oneratis superimponendum onus, deponentibus non committendum. Putatq; hunc esse sensum: Ad uirtutem incedentibus agenda præcepta, tradentes se ocio relinquendum. Vnde profertur hoc pæctio: φορτίον συγκαταβάς, καὶ δὲ σωσπιτιβέναι, id est, Tollenti onus auxiliandum, haud adiuuandum tamen qui deponat. Hoc admodum putat, quod in quibusdam impressis codicibus deprauiatum est hoc uerbolum.

Ollæ uestigium in cinere turbato.

Χυτὰς ἔχον συγχέειν τὴν ἔρηρον, id est. Ollæ uestigium in cinere turbato. Plutarchus in Symposiacis interpretatur, nullum euidentis iracundiæ uestigium oportere relinquere: sed simulatq; defuerit, atq; resederit animi tumor, omnem præteritorum malorum memoriam penitus tollendam esse.

Vnguium, criniûmq; præseginina ne commingito.

Ἀπονοχίσις καὶ ἰκροῦς, καὶ ἐπερὶς μὴ δὲ ἐπίσασσαι, id est, Vnguium, criniûmq; præseginina ne commingito, neque insfilito. Huius nullum adhuc interpretamentum reperi. Verum conijcio sensum hunc esse, si quos habeamus affines, aut cognatos humiles, & inuitiles, eos tamen non esse usquequaque spernendos, & contumelijs insectandos.

Extra publicam uiam ne deflectas.

Ἐκτός λεωφόρος καὶ βουδὲξιν, id est, Extra uiam publicam ne ingrediaris. Hoc quoque refertur inter Pythagorica symbola à Diogene Laërtio, tamen si superiori diuersum. Neque est quod hanc miremur pugnantiam: quandoquidem ut recte præceptum est, loquendum ut plures, sapiendum ut pauci: ita sunt quedam, in quibus cum uulgo conuenire, dexte ritatis est. Sicut rursum, in quibus à uulgo quam maxime distere uirum bonum oportet. Recte Flaccus:

Interdum & uulgus rectum uidet, est ubi peccet.

Quæ cuius sunt unguium non nutrias.

Τα μὲν ὄνυχια καὶ τῶν ἐρῶν, id est, Quæ sunt unguium uncis, non nutrias. Rapacitatē fugito, interprete Tryphone. Equidem arbitror conuenire cû illo Aeschylî dicto, quod suo reddemus loco, Catulum leonis non esse edendum in rep. hoc est, non admittendos, δὲ μολοβέτες, ut ait Homerus, βασιλέας, id est, re gis populi deuoratores, aut factiosos & præpotentes, qui opes ciuium ad paucos contrahunt, id quod nunc soleme est.

Aduersus solem ne loquitor.

Ἐφὸς τὸν ἥλιον τετραμύδιον καὶ λαδῶν, id est, Aduersus solem ne loquitor, hoc est, manifestis non repugnes. Nam quod maxime constat, maximeq; in cõfesso est, id sole clarius dicimus. Ergo contra solem loquitor, qui dicit:

Nil intra est oleam, nil extra est in nucè duri.

Gladium acutum auertas.

Ὀφέων μᾶχονεον ἀποστρέφειν, id est, Ensem acutum auertas. Opinor inmi, à periculosis negotijs abstinentium. Nam fertur & aliud prouerbium, καὶ τοῦδ' ἰ μολοβέτες, Ne puero gladium, subaudiendum, committas.

Aduersus solem ne meijto.

Προς τὸν ἥλιον περιμυθίζον μὴ ὀμῆξῃς, id est, Aduersus solem ne meijto. Opinor commendari uerendum. Tamen si Plinius superstitiosum huius rei causam reddidit lib. 29. cap. 6. uerba ipsius subtribam: Auguria uelutinis ex urina tradantur. Simane candida, dein rufa sit, illo modo cō cogere, hoc concoxisse significatur. Mala signa rubra, pessimia nigra. Mala billantis, et crasse: in qua quod subjidit, si album est, significat circa articulos, aut uiscera a dolore imminere. Eadem uiridis, morbum uiscerum. Pallida bilis, rubens sanguinis. Mala et in qua ueluti fiores, atque nubecule apparent. Diluta quoque alba, uisiosa est. Morisera uero crassa, graui odore. Et in pueris tenuis, ac diluta. Magi neant eius rei causa cōtra solem, lunamq; nudari, aut umbram cuiusquam ab ipsa aspergi. Hesiodus uicta obstantia reddi suadet, ne deum nudatio aliquem offendat. Locus hic, quem Plinius citat, et ex quo symbolum Pythagore sumptum apparet, est in opere, cui titulus, Επεὶ καὶ ἡμετέροι, μὴ δ' ἀντ' ἡελίου περιμυθίζῃς ὀφθαλμοῦ ὀμῆξῃς; Αὐτὰρ ἐπεὶ κ' εἴη μμυθίζῃς ἔστ' ἀνιόντα. Μὴ τ' ἄνδ' ὅτ' μὴτ' ἐκτοσδὲ δ' πρὸς ἀδ' ἴω ὀφθαλμοῦ. Μὴ δ' ἀπογυμνωθεῖς, μελέων τοι νικτὲς ἑσών. Εἰζόμενοι δ' ἴγῃ δ' ἄνθ' περιμυθίζῃς εἰς ὄρα. Ἦ ἴγῃ πρὸς τοῖχον πελάσας ὄφρα κ' αὐλῆς, id est, Aduersus solem reclusus ne meijto, uerum ut Occiderit, donec redeat, facere ista memento. Sed neq; progrediens, lotium deperferis unquam, In te uis, extrahere uis, neque membra renuides Mithrus, siquidem diuis nox sacra beatis. At qui uir fuerit, prudensq; piusq; recumbens, Hic omnis nueris admotus corpore, meiet.

Hirundines fuis eodem tecto ne habeas.

Ὁ μωροὶ τὸς χελιδόνες μὴ ἔχεις, hoc est, Hirundines ne habeas sub eodē tecto. Diuus Hieronymus Aristotelis auctoritatem secutus, interpretatur, abstinentiam ad commercio garrulorum, et susurronum. Verum hoc interpretamentum respicitur apud Plutarchū Symposiōn, decada octaua. Nā haud equum uideri, ut autem domesticam, et humani comitatus circa noxam amantem, perinde ut sanguinariam et rapacem propellamus. Quod enim de garrulitate causantur, id esse frivolum, cū gallos, graculos, per dices, picas, cumq; his alias compleris, multo magis obfrepas nō arceamus a domestico contubernio: imō nihil penē minus in hirundine conuenire, quam garrulitatem. Ne id quidem accipiendum uideatur, quod quidam Pythagoricum symbolum, ad tragediam, que de hirundine fertur, referunt, quasi triste omen secum adferat. Nam hac ratione philomenā item ei ei oportere, ut que ad eandem pertineat tragedia. Itaque uero propius uideatur, ob id improbatam hirundinem, quod eadem malo uideatur obnoxia, quo infames habentur aues aduicis unguibus. Siquidem carnis uicilitas, et cicadas, animal maxime uocale, ac musis sacrum, uenatur. Præterea humili uolans, minutis animalibus insidiatur. Deinde sola auium in tectis uersatur, nullam adferens utilitatem. Nam ciconia cum ne tecto quidem utatur nostro, tamen haud quam mediocrem contubernij gratiam refert, bissones, serapentes, hostes hominum ē medio tollens. Contra, hirundo, posteaquam sub nostro tecto suos educant pullos, ab illa relata gratia communicati hospitiij. Denique, quod est omnium grauiusimum, duo dumtaxat animalia domestica sunt, que nunquam humano comitatu mansuecunt, neque

tactum admittunt, neque consuetudinem, neque ullius rei, aut discipline communionem. Musca semper pauca, ne quid mali patiatior, et ob hanc causam indocilis ac semisera. Hirundo item, natura uictore hominem exosum habere, proinde nec cinctur, ut potest diffidens semper, semperq; suspicis mali quippiam. His de rebus, recte Pythagoras conuictorem ingraturam parāng; firmum, hirundinis symbolo monuit, ab legendum. Huiusmodi sermō Plutarchus, eo quem ostendi, loco. Quibus illud unum in dictu addēdum, Ciceronē, seu quisquis fuit, in Rhetoricis ad Hircemium, infide amicitie similitudinem ab hirundinibus mutuari, que uere inuente præsto sint, byeme instante deuolent.

Stragula semper conuoluta habeto.

Τὰ ἄστυματ' ἀεὶ σασθ' ἐκκεῖναι ἔχεις, id est, Stragula semper conuoluta habeto. Id his quoque temporibus inelegans, et inuolubum habetur, si quis stragula lectū non componat. Quid autem sibi uelit hoc symbolum, alijs diuinandum relinquo. Tamen si suspicor commendatam uerendum, etiam his in rebus, quibus cogimur naturæ necessitati satisficere.

In anulo, dei figuram ne gestato.

Εἰ μὴ ἀντιλίπῃς δὲ δ' εἰκόνας μὴ πύφραξῃς, id est, In anulo, dei imaginem ne circumferas. Fortassis admonet, nō passim admittendam deimentionem.

Sellam oleo ne absterferis.

Ἀσθ' οἱ εἰς δίκον μὴ ὀμῆξῃς, id est, Ne sedem absterferis oleo. Nec huius interpretamentum occurrat. Arbitror inuui, non esse abutendum rebus optimis ad ea, quibus neque digne uidentur, neque utiles.

Coronam ne carpto.

Στέφανον μὴ δ' ἔρπεσθῃς, id est, Coronam ne carperis. Diuus Hieronymus aduersus Rufinum interpretatur, turbiū leges obseruandas esse, nō uiolandas, neq; reprehendendas, quod uerbis turis memia coronarum speciem præbeant.

Quæ deciderint ne tollito.

Τὰ ὑπερότα μὴ ἀνομῆξῃς, id est, Quæ deciderint ne tollas. Admonet, ut assuescas moderatus cibi sanare. Aristophanes in Heroibus, teste Laertio, superstitiosam huius symboli causam adfert. Heroū enim esse que deciderint ē mēsa, eoq; nefas gustare. Alij sic efferūt, μὴ δ' γένοσθ' ἔστ' ἐν ἐντοῖς φθ' ἔρατος ἴγῃ κατασθῆς, id est, Ne gustate, que cūque in mensa deciderint.

A gallo candido abstineas.

Ἀλευτέριον μὴ ἐπιφροῦναι λανθῆς, id est, Albo gallo ne manū admoliaris, qd' Mensi sacer sit, utpote horarū nūtius.

Panem ne frangito.

Ἄστρον μὴ κατασθῆς, id est, Panem ne frangito. Admonet non esse dirimendam amicitia: propterea quod antiquis amicitia pane cōiubilatur. Vnde et Christus princeps noster distributo pane, perpetuam inter suos amicitiam consecrabit. Proinde non conuenire frangi id, per quod amici conglutinantur.

Salem apponito.

Τὸν ἄλα ἴσθῃς ἰσθῃς, id est, Salem apponito. Admonet insitiam et equitatem omni adhibendam negotio. Sal enim quecūquid occupauerit, seruat, et ex rebus purissimis cōstat aqua et mari.

In uia ne feces ligna.

Εἰ δὲ ὅτ' μὴ ἔξῃς ἄλας, id est, In uia ne feces ligna. Quidan exponunt, non esse discretiandam, et abbreviandam uitam ciuīs et anxij cogitationibus.

Neliberis dijs ex utribus non amputatis.

Μὴ ἀποτμήσῃς τὰς ἀμπελων ἄρμητων, id est, Neliberis dijs ex utribus non amputatis. Nihil ergatum superis, quod non purum, purgationeque sit. Hoc aenigma Plutarchus tribuit Nime in ipsius uita, diuinam eo mansuetudinem comendari, quae pars sit pietatis, quae admodum et Euangelica doctrina reijcit munera serocis, qui nolit fratri suo recedat. Quod enim purgatum non est, agreste est, et farina comedit lentidus quae durasunt. Adde enim, quod mox subijciam.

Ne sacrificato sine farina.

Μὴ δὲ μὴ ἀπὸς ἀλοῦται, id est, Abfque farina ne sacrificato. Hoc aenigma morum mansuetudine comendat, ut dictum est.

Adorato circumactis.

Προσκυθῆναι πᾶσι φερομένοι, id est, Adorandum circumactis corporis. Nimirum ad imitationem caeli perpetua uertigine circumactis. Caelum autem, deum antiquitas credidit. Plutarchus et hoc tribuit Nime, cui peculiare. Ac meminit quidem de caeli circumactu, ceterum addit et alias interpretationes, uidelicet cum sacra spectent exortum solis, qui adorati uertens se circumactis corpore ad orientem, uideatur semet ad deum conuerrere, factosq; circulo per utranq; mundi partem uota facere. Subijcit et tertiam quam uidetur maxime probare. Corporis uertigine significari rotas Aegyptias, sentit opinor de hieroglyphicis, quibus illi significabant nihil in rebus humanis esse stabile aut perpetuum, sed ut curque usum fuerit deo uitam nostram uertere ac uoluere, equum esse ut boni consulamus.

Adoraturi sedeant.

Καθῆσθαι πρὸς κωνίσσους, id est, Adoraturi sedeant, significat uota certa concipere oportere, ut in his que sunt optima, perscuerare. Et hoc Plutarchus asseribit Nime, nisi quod in edito per Aldinum uolumine προσκυθῆσθαι legimus, non προσκυνῆσθαι, addens id fuisse uel augurium uota rata firmaque fore. Addit quibusdam hanc quietem uideri distinctionem actionum, tanquam qui priorum actionum finem imposuerint, sedentes apud deos, initium alterius actionis ab ipsam auspiciuntur. Quia ad arbitratu alium subesse sensum, quod oportet eos qui sacris operantur, non obier ac uelut aliud agentes hoc facere, sed uacuos ac totos rei diuinae intentos. Vnde Plutarchus idem tradit quociens pontifex auguria seu sacra aggre diebatur, praecones clamabant, hoc age. Ea uox hortabatur, ut qui sacra adirent, reuenerit et attente id facerent. Idem in problematibus rerum priscarum refert, qui dijs uota fecissent, in templis manere et quietem agere solitos, quod actiones huius uita frequenter inuoluant hominem molestis.

Surgens e lecto, ueftigium corporis confundito.

Ἀναστὰς ἐξ ἐπιπέδου συνωρατῆρα τὰ σωματά, id est, Cum surrexeris, fragulas confundito. Videtur idem cum superiore, de fragulis complicandis.

A piscibus abstineto.

Ἰχθύων μὴ γούσθαι, id est, Pisces ne gustato. Quamobrem Pythagoras ab uirica marina iusserit abstinere, forsatis illud in causa fuit, quod is piscis Hecate sit sacer, propter mysterium ternionis, quem aiunt huic deae dicatum. Sed quae gratia reliquorum item piscium esum interdicunt, non eque promptum fuerit explicare. Quamquam apud Plutarchum in questionibus conuivialibus, quae sunt huiusmodi causam adfert, Pisces quodammodo Pythagorice discipline com-

tubernales uideri, propter ἰχθυοφιλίαν, id est, silentium, ita ut etiam in procerbum abierit, ἀφρονότερος ἰχθύος, id est, Magis mutus, quam piscis. Theon mathematicum apud eundem Plutarchum diuersam ratione allegat. Nam piscem maris indigenam, et alium esse, elementi uidelicet non solum alienissimum, uerum etiam inimicissimum naturae hominis. Neque enim deos hinc alii, quemadmodum de stellis opinatur Stoici, quin parentem et seruatorem regionis Aegyptiorum, Osiridem in hoc delectum, perijisse. Proinde nec aqua maris ad potum utuntur, neq; quoquam eorum, que in eo gignuntur, alunturq; purum et ad hominis usum accommodatum existimant: ut cum quibus nec aerem communem neq; regione habeant. Quinimo aer hic, per quem reliqua omnia uiuant, alunturq; illis perniciem adfert, itaque praeter naturam, citraq; usum et genitis, et uiuentibus. Neque mirum, inquit, si ab animalibus abstinent, propter elementum maris ab humana natura alienis, nec ob id idoneis, que cum nostro spiritu, ac sanguine miscerantur: quando ne que nauis alloqui dignantur Aegyptij, si quando stant obuij, quippe qui ex mari uictum sibi parent. Rursus illa eadem in loco causam aliam adducit: nempe Pythagoram fere uesci solitum ijs, que fuissent dijs immolata, primitijs illis dicatis. Atqui nullus piscis idoneus ad sacrificium. Plutarchus ipse rationes superiores in reuelat, ut dicat hoc ipso nomine magis oportere uesci piscibus, quod peregrini generis esse uideantur. Inimane enim planeq; Cyclopicum esse, si que sunt eiusdem generis, mutuo lanuata pascantur. Nam quod marant aliquando Pythagoram emptio retium iactu, pisces captos emijisse, non eos contempsit uelut hostes, et alienigenas, sed tanquam amicis iam factis et captiuis pepercit, per soluto illorum nomine pretio. Reddit autem duplicem causam, quare Pythagoras non probaretur piscium esus, partim quod res cum iniustitia conuicta uideretur, persequi, occidere, uorare animal, quod ipsa natura nullo pacto ledat hominem, aut ledere possit. Deinde quod non ad necessitatem, sed ad locum, superuacane amicis gule uoluptatem, pertinet piscium esus. Hinc esse quod Homerus fecerit, non Graecos uoluit, cum circa Hellepontum militarent, ad piscibus abstinentes, uerum etiam Phaeacas ipsos, alioqui belluones. Ne proci quidem luronibus marinum opsonium apposuit, cum uirique insularum essent. Nam apud hos maiorem fere uideamus tum immanitate, tum luxu. Neque socij Vlysis inquam aut hamo, aut retibus usi sunt, donec farina suppeteret. Verum omni commatu absumpto, paulo prius quam sacros Soli boues deuorarent, piscari coeperunt: non opsonij causa, sed ob famem depellendam. Commemorantur hoc loco apud Plutarchum et alia nonnulla de piscium abstinentia, sed haec ad symboli interpretationem satis esse uisa sunt. Tribuitur Pythagorae et illa nobilis sententia teste Plutarcho in commentario de exilio, ἔλα βιοῦ τοῦ ἀρίστου, ἢ τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ σωθῆναι ποιεῖς, id est, Optimam uita rationem elige, cum incundam reddet consuetudo. Diuus Hieronymus hoc etiam dogma Pythagoricum refert, quo uir ille totius moralis philosophiae summam complexus uidetur. δὲ ἐφραδῆσθαι πάντα τῶσπον καὶ ἐκοπῆται, τὸ νόσον ἀπὸ τῶ σωματῶ, τὴν ἐπιποιδῆσθαι ἀπὸ ἐφῆλυκας, τὴν ἀπὸ ἐλῆλυκας ἀπὸ γαστῆρας, τὴν ἐσάμην ἀπὸ πῶ λωας, τὴν δὲ ἰαφρονίαν μὴ εἶναι οἰκίαν, καὶ κοινὴν ἀπὸ πᾶντων τῶ ἀρετῆς, id est, Fugere conuenit, ac modis omnibus rescare, moribus a corpore, inscitiam ab animo, luxuriam a uentre, seditionem a ciuitate, discordiam a familia, in summa ab omni negotio intemperantiam.

Nemo bene imperat, nisi qui paruerit imperio.

III

Οὐκ εἰμι εὖ ἄρχων μὴ ἀρχήν εἶναι, id est, Fieri non pot, ut bene gerat imperium, quā non tulerit imperiū. Manet hoc adagium, hodieq; uulgo celebre, neminē rectē dominum agere, quā non ante ministrum gesserit. Citat autem Aristoteles, Politicorū libro tertio: διὸ λέγεται καὶ τὸ το καλῶς, ὡς εὖ εἰμι εὖ ἄρχω, μὴ ἀρχήν εἶναι, id est, Quapropter illud etiam recte dicitur: Neminem bene imperium gerere, qui nō ipse prius sub imperio fuerit. Rursum eodem libro: τὸν τε γὰρ μάλιστα ἀρχῆν καλῶς ἀρχήν οὐ φασὶ δέξασθαι, id est, Eum enim qui bene sit administraturus imperiū, auti, imperium ferre prius oportere. Magis prouerbialiter extulit Plato, libro de legibus sexto: δὲ δὴ πᾶντ' ἀνδρα δεινοτέρου παρὰ πάντων ἀνθρώπων, ὡς ὅ μὴ δ' εὖ εἰσαίτω οὐδ' εὖ δευόσθαι γήρην ἕξαι, id est, Non illud oportet imitariq; de mortalibus uniuersis cogitare, qui nō seruiert, eum haudquaquā dūm fore laude dignū. Plutarchus ad ducent imperiū: οὐτε γὰρ ἰπποκράτους ὄσιν ὀρθοῦν, οὐτε Διδοῦ ἀκρίμ ἄγνοοῦν, οὐτε πρὸς κοσμοῦ τ' ἄκοσμοῦ, ἢ τῆσιν ἀτακτοῦσιν, ἢ ἀρχῆν μὴ ἀρχήν, id est, Neq; enim lapsi partes sunt, alios erigere, neq; insci docere, neque incompositi componere, neq; ordinare inordinati, neq; imperare qui imperiū nō sit passus. Na tum adagiū à nobili illo Solonis apophthegmate, qd' in eius uitae refert Diogenes Laërtius, ἄρχε πρὸς τὸν μισθὸν ἀρχεῖσθαι, id est, Imperium gere, sed ubi prius imperium ferre didiceris. Itaq; refertur potest uel ad eos, qui prius alieno parento dō imperio, discaunt imperiū in alios gerere: uel qui prius cupiditatibus imperat suis, quā in alios exerceat imperium. Neq; enim idoneus est ut alijs dominetur, qui ipse seruit affectibus: neque rex alius esse pot, nisi quē ratio rexerit.

Adonidis horti.

III

Ἀδωνιδῶν κήποι, id est, Adonidis horti, de rebus leuiculis dicebatur, parumq; frugiferi, et ad breuē profertentiq; modo uoluptatem idoneis. Pausanias testatur Adonidis hortos elan in delicijs fuisse, lactucis potissimum, ac scaeniculis frequentes, in quibus semina, haud aliter atq; in testa deponi cōsueuerint, eoq; rem in prouerbiū abijisse, contra stultes, ac nugones homines, et uoluptatibus ineptis natos, cuiusmodi sunt cantores, sopsibste, poētae lasciuī, cupidiorij, atq; id genus alij. Erant autē ij horti Veneti sacri, propter Adonidem eius amatissim. primo etatis flore percipient, atq; in florem conuersum. Horū mentionem facit Plato in Phædō. ὁ νοῦν ἔχων γεωργός ἐστι παρ' ἀμύμονα κιδόσιν τὴν ἡλικασίαν, ὡς λοιπὸν γήρεος, ποτὸς αὖ παρ' ἄνδρα εἰς ἀδωνιδῶν κήπους ἀρχῶν, καὶ τὸν βρωτῶν καλῶν, ὅν ἡμέτερον οὐκ ἀγαγοῦμεν, ἢ τὰντα μὲν Διὰ παύσας τε καὶ ἐσθλὰς ἔχουσιν ὄφρα ἂν, ὅτε καὶ ποιεῖ, id est, Nūm agricolæ, qui sapiat, semina, que curæ haberet, quæq; cuperet aliquādo fructum adferre, estatis tempore, summo studio in Adonidis hortos mittet, gaudetq; spectare eos intra dies octo iij pulchros effectos, an ea quidem per lissim, ac fedi gratia faciet, si quā dō tamen fecerit. Item Plutarchus in cōmentario, cui titulus: πρὸ τὸ βραδύως ἵπτε θεῖα τιμαρῶσ μένεν, id est, de eo qui à numine sero punitur: ἀλλὰ μικρὸς ἄγος καὶ κενὸσ παρ' ὁσ δ' εὖ ὄσιν, ὡς τε κιδῆν ἡμῶν ἔχοντων βῆσιν ὅσιν αὐτοῖσ, μὴ ἢ προσόμοιον ἀμοσέπως ἐκείνως, ὅσιν ἀσκήσας ἔβλεμῶν, ἀλλὰ φ' ἄλλοις, ὡς ἕμμοσ ἐκρ, ἥσπ' ἀλλοῖσ ὡσπο μαρτυροῦμεν παρ' ἀσασίωσ φθιόντων, ὅσιν ὀλίγῶσ ποιεῖσ λόγῳ ποσῶσ, ὡσπ' αὐ τοῖσ ἀδωνιδῶν

μήτρας, ἐπ' ἀσασίωσ ἀσὶ βρωτῶσ, ὡσπ' ἀσασίωσ ἀσὶ γαυάσας, ἐκφράσας ἀσασίωσ ὅσιν ἀσασίωσ, ὡσπ' ἀσασίωσ ἔχουσιν ὅσιν ἀσασίωσ, ἢ ἀσασίωσ ἀσασίωσ, ἀσὶ ἵπτε ἢ τυχῶσας προσάσας, id est, In dō morosior quissim, et leuiculanum rerum curiosus est deus, qui cum nihil habeamus diuinum in nobis, neq; quod uolū dō ad illius similitudine accedat, quodq; confet, ac stabile, perpetuumque sit, quin magis solorum ritu, quemadmodum ait Homerus, infircauag; marcescimus, intercamusq; breuit, tantam nostri curam habeat, non aliter quam mulieres, que Adonidis horti, ad dies pauculos uernantes, in testulis quibusdam nutrium, fuentiq; animas breuē duraturas, in carne tenera, et solidam uitæ radicem non recipientes suppullulantes, ac mox ad quamuis occasionem interituras. Meminit et Theocritus idyllio. θ.

Πὰρ δ' ἑπαλλοῖ κήποισι περιφλακόμενοι ζῆ τιλασείσασ Αεργασίωσ, id est: Adsumt et teneri calidib candentibus horti, Seruati.

Effertur parocmia etiam hoc modo, ἀσασίωσ ποσῶσ, ἢ ἀδωνιδῶν κήπων, id est: Infructuosior Adonidis horti.

Infixo aculeo fugere.

V

Βαλῶν φεύξασθαι ὄσας, id est, Iaculo immisso fugiturum te putas? Metaphora prouerbialis, ubi quis dicto cōtūto, seu maleficio quopiam peractō, statim subdūcti sefe, ne uel iuri cogatur quod dixerit, aut ne nullū recipiat. Eryximachus medicus in cōmuniō Platōis, Aristophani discedere parantē, ne cogeret et ipse laudare Cupidinem, ac iocis quibusdam poetice eludenti: βαλῶν γε φράσασ ὅσιν ἀσασίωσ ὄσας ἐκφράξασθαι; ἔλλασ πρὸσ ἔχε τὸν νοῦν, καὶ οὕτως λέγασ ὡσ δ' ὄσων λόγῳ, ἴσασ μέρ τοι, ἂν δ' ὄσασ μοι, ἀσασίωσ ὄσας, id est, ut uidetur Aristophanes, immisso in nos iaculo sitigiturum te credis? Quin tu animam aduerit, atque ita loque re, tanquam rationem redditurus. Sanē, si mihi uidēbitur, forsatis te dimittam. Vt iur item in Phædōne, et primo de rep. libro, quanquam hoc loco uatit metaphoram, et ad balnearium iniectā aqua discedentē refert: τὰντα ἐπ' ὄσιν ὄσασ σὺ μάσ, ὅσιν ἦ ἔχεσ ἀπείνωσ, ὡσπ' ἔσασ ἀσασίωσ ἡμῶσ καταντλήσασ ἡσπ' ἔσιν ὄσασ; ἀσασίωσ καὶ ποσῶσ τὸν λόγῳ, id est, Hæc locutus Thrasymachus, in animo habebat discedere, seu balneario quissim, offusis in aeres copiosis ac multis uerbis. Ac mox eodem in loco, ὄσιν ἐμβαλῶν λόγῳ, ὅσιν ἦ ἔχεσ ἀπείνωσ, id est, uel in iaculo dicto, parat discedere. Respexit ad prouerbiū Plutarchus in cōmentario de ijs, qui tarde puniuntur à numine. ἀλλ' οὐδ' εἰ βαλῶν εἴπερ ἀπὸσ ἀσασίωσ καλῶσ εἴχεσ παρ' ὄσασ π' ἐσ ἄσ, ἔγειμῶν, id est, Quin etiam si discessit, inquit, immisso iaculo, non conuenit telum inhaerens negligere. Allu sit ad hanc parocmiam Aristoteles in tertio natu aliam auditionum libro. Resellens enim Anaxagora sententiā, quā dixisset infinitum immotum esse, et in seipso conuicere, negat fati esse dixisset inanes, et in seipso conuicere, negat dedere debuerit, quamobrem infinitum moueri non possit. οὐ γὰρ, inquit, ἰκαρόσ, οὕτως ἐπ' ὄσασ ἀσασίωσ, ut obiter et orthographiam emendans, non Aristoteles, sed tyrogographi. Quoad ab itur in eos, qui uelut oracula quedā pronunciant, alijs coniectandi materiam ministrates: ut qui non interperantur quamobrem ita senserint. Transtulim uādetur ab apibus, ut uespis, que iuxta aculeo, statim aufugiūt. Id enim inuuit Plato in phædōne. Potest et ad Paribos reafert,

ferri, qui iactulo coniecto in hostem, mox equis ursoris, se fugam propinquam, nec audet liberos congre di. Simillimū est huic, quod est apud Cicero nem conuē di finibus bonorum quarto: scrupulum, inquit, abscunt, sed uidebinus. Solet enim scrupulus esse molestus ambulanti bus.

Nodum soluere.

VI

Κόδαμαμαλῶν, id est, Nodum soluere, dicebatur qui negotium alio qui impeditum facile conficeret. Natum hinc autem, quod tradunt Midam caru, nodis quibusdam inexplicabilibus conuexo uectari solitum. De hoc, in templo reposito, proditum erat apud Phrygas rumor, ut qui uinculu illius soluisset, eum Asiae imperio potiturum. Alexander Magnus soluisset, eum Asiae imperio gladio dissecuisse. Cuius historie alio loco mentionem faciemus. M. Tullius epistolarum ad Atticum libro quinto: Caesari nullus honos a senatu habeatur, dum hic nodus expeditur, id est, dum hoc negotium conficitur.

Dodonaeum aes.

VII

Δωδωνῶναιον χαλκῶνον, id est, Dodonaeum cymbalum, aut tintinnabulum. In hominem dici confueit, improbe atq; importune loquacitatis. Zenodotus citat ex Aristopho Menandri. Tradit autem in Dodona duas fuisse sublimes collemas, in altera positam peluim eream, in altera pensile pueri simulacrum, flagellum aereum manu tollentis: quoties autem uentus uehementius flauerit, fieri, ut sentita impulsa crebris lebetem feriat, usq; percussus tintinum reddat, ad mulctum etiam temporis resonantem. Alii referunt ad era Corinthia, quae praeter ceteris clarius tintinat. Meminit huius adagijs Stephanus in dictione Dodone. Iuuenalis ad adagiū alluissse uidetur, cum ait:

Tot pariter pelues, tot tintinnabula credas.

Pulsari,

Mulicibrem garrulitatem taxans. Siadas diuersam adagijs adferit interpretationem ex Demone. Ait enim oraculum Iouis, quod olim erat in Dodona, lebetibus aereis indiq; cinctum fuisse, ita ut inuicem sese contingerent, itaque nequum erat fieri, ut uno quopiam pulsato, uicissim et omnes ressonent, sonitu per contactum ab alijs ad alios succedente. Durabatque in longum tempus tintinus ille, uidelicet in orbem redeunte sono. Putatq; parceriam dictam in fordaides, et quantumuis pusilla de re querulos. Verum Aristoteles hoc commentum, ut fidei uis resiliit, adferens aliud interpretamentum, quod modo retulimus, de columnis duabus, et simulacro pueri. Plutarchus in commentario πρὶ τῷ ἀδολεχίας indicat in Olympiā porticum quandam fuisse, ratione mathematica ita compositam, ut pro una uoce multas redderet, atque ob id ἐπὶ ἀφωρον appellatam. Cumq; hanc confert ho mines impendio loquaces, quos si uerbulo tangas, continuo referunt tātum uerborum, ut nullus omnino sit garriendi finis. Memnit huius adagionis et Iulius Pollux libro. vi. ca pite de loquacibus, his uerbis: τὸ ἐκ Δωδωνῆς χαλκῶνον.

Prora & puppis.

VIII

Πρόρα καὶ πύππις, id est, Prora et puppis. M. Tullius libro Familiarium epistolarum ultimo, scribens ad Tyronem suum, parceriam hanc refert his uerbis. Mihi prora et puppis, ut Graecorum prouerbum est, suū a me tua dimittendi, ut rationes meas explicares. Prora itaque et puppi, summam consilij nostri significamus: propterea quod a prora et puppi, tanquam a capite et calce pendat tota nauis. Apud Graecos inuenio pronuntiatum hoc pacto. τὰ ἐκ πρῶρας καὶ τὰ ἐκ πύππις ἀποκλῶνται, id est, a prora

pariter, atque a puppi pereant: siue prora pariter ac puppis perit, hoc est, ad interuentionem. Philostratus in Heroicis. ἀλλὰ δὲ πρῶρα καὶ πύππις ἕναι, καὶ ἀποκλῶνται τὸ ὄνομα, εἰ δὲ μὴ τὰ ἐκ πρῶρας φασὶ ἕναι ἐκ πύππις ἀποκλῶνται, id est, Sed oportet Vlyssis in more nauis alligati esse, atque et prora, quod dici solet, et puppis perit. Consimili figura dictum est in Apocalypsi: ἐγὼ εἶμι ἄλφα καὶ ω; Ego sum alpha et ω. Ego sum rerum omnium summa. Omnia proficiuntur a me uel a fonte, et ad eundem omnia referuntur, tanquam ad felicitatis portum. Nam alpha, α Graecis prima littera est, ω magnū postrema. Neq; disidet hinc illud Theoricum in Encomio Ptolemei: Ἀνδρῶν μὲν πῶλον μὲν ἔνι πρῶτασι λεγέσθω, καὶ πύματι καὶ μέσῳ. id est, Aest hominum in Encomio decantetur Ptolemeus, Primus, et ultimus, ac medius.

Item Vergilianum illud:

Ate principium, tibi desinet.

Huc pertinet quod Demosthenes pronuntiationem, τὸ πρῶτον, τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον esse dixit, uniuersam eloquentiam intelligens. Plato libro de legibus quarto, ὃ μὲν δὲ θεός, ὡς αὐτὸς καὶ ὁ παλαιὸς λόγος, ἐκέρχθη τε καὶ πελοῦται ἕναι, μετὰ τὸν ὄντα ὡς ἄνθρωπος ἕκαστος, id est, Iam deus quidem ipse, quem admodum uerbo uerbo dicetur, tant initium, tum finem, tum medium rerum omnium complectēs. Aristoteles libro Rhetoricorum tertio, refert ex Alcidaemante quodam, qui philosophiam, legum uallum, ac fossam appellari, omne legum praesidium in philosophia inueniunt. At Philosophus eam metaphoram tanquam diuam, ac frigidam damnat: quasi uero non durior etiam sit illa superior, πρῶτα καὶ ἕναι πύππις. Verum in oratione seria, fortassis uitio se fuerint: in adagijs non itē offendit diuicias, ut quae sepe numero, uel enigmatum similitudo sint, eaq; ferme laudatissima uideantur, quae paulo longius detorta fuerint. Proinde quoties summam totius negotij, et omne momentum, praesidiumque significabimus, proram et puppi, aut fossam, et uallum dicemus: ut, prius studiorum nostrorum prora, et puppis esse debet. Quibusdam omnium rationum prora et puppis est peccania. Aduersus Carthaginiensium uim, Scipio fossa pariter et uallum erat, id est praecipuum tuamentum.

Vmbra.

IX

Σκῆαι, id est, umbra, prouerbiali ioco dicebantur olim ij, qui uenirent ad conuiuium, non ipsi quidem uocati, sed comites eorum, qui uocati fuerant, sic illos sequentes, uelut umbra corpus ulro sequitur. Ad hanc parceriam allusit Horatia epistolarum libro primo, scribens ad Torguatum: Brutam tibi, Septimiumq;, Et nisi cena prius, potiorq; puella Sabinum Detinet, ad summam, locus est et pluribus miris: Sed nimis arcta prenuunt olidae conuiuia capre.

Hoc loco, neque Acon prouerbij facit mentionem, opinor, quod rem uulgo iactatam, eum notam praetierit. Christophorus Landinus, uir aliqui doctus, umbras interpretatur loca in uire operta umbris, in quibus commode discumbant conuiuia. Praeterea capras interpretatur scurras mordaces. Postremo: Dic quotus esse uelis, ad hunc expont modum: Rescribe, cuius fortune homines tibi conuuias adhibeant. Nam si cupis digniores te, eris postremus, si inferiores, eris primus. Haec non fuerant adscripturus, nisi conduceret ostendisse in que deliramenta uirum erratis

non adizat nonnunquam inuis prouerbioli ignorantia. Sen-
sus autem Horatiani carminis sic habet. Admonet Torqua-
tum, ut ad comam ueniat, paucis comitatus, uidelicet Bruta,
Septimio, & Sabino: non quod sit de futuro in accubitu lo-
cus, si uelit plures umbras secum adducere, uerum id futurū
incommodi, ut aliarum odor offendat conuiui suauitatem,
si angustius sedeat. Deinde si uelit omnino plures umbras,
id est, comites, premonet fec de numero, ne non respon-
deat apparatus. Brutam itaque, Septimium, & Sabinum,
umbras Torquati uocat, si ueniant, non ipsi quidem inui-
tati, sed à Torquato, quē uocarat Horatius, ceu comites ada-
ducti. Item alibi:

Cum Seruilio Balatrone

Viditius, quos Meccanas adduxerat umbras,

Id est, Vtroneos comites.

Plutarchus συμποσιακάμ libro septimo, quid sint umbræ,
narrat his uerbis: τὸ δὲ πρῶτον ἐπικλητῶν ἔσθ' οὐκ οὐκ
σικιάς καλῶσιν, οὐ κελυμνύμεθα αὐτοῦς, ἀλλ' ἅπαντες
κελευσθῶμεν ἐπι τὸ δέειπνον ἄρομύνας, ἐξ ἑστῆτο πο-
δῆμ' ἔχει τὴν ἀρχήν. ἔδοξα δὲ ἅπ' ἑσκατάς ἀριστότε-
ρον ἀνασσεύσαντος οὐ κελυμνύμενοι εἰς ἀγάθων ἔ-
σθ' αὐτῶν, ἢ παρόντα ἢ ἡρόσιον. ἔλαθε γὰρ ἡμῖν τὴν
δὸδον ὑπολαφθῆναι ὁ σκατάς, ὁ δὲ προσεβλήθη ἀπε-
κῆσθαι σικιάς ἡσφοβήσθαι σώματι. Ἐπισημῶν τὸ φῶς
ἔχοντες, id est, Mos autem adducendi comites, quos nunc
umbras appellat, non ipsos quidem uocat, sed ab alijs, qui
uocati fuerant ad conuiuium adductos, que situm est, unde nā
inoleuerit. Existimabant natum à Socrate, qui Aristodemo
persuaserit, ut non uocatus, fecim ad Agathonis conuiuium
accederet. Acciderat enim Aristodemo ridiculum quiddam.
Siquidem cum inter eundem non sentiret Socratem à tergo
relictum, prior ingressus est, plane uelut umbra corpus pre-
cedens, lumine à tergo sequente. Hactenus Plutarchus. Est au-
tem hec de Socrate, & Aristodemo fabula, apud Platonem
in dialogo, cui titulus συμποσίον.

Nihil ad Parmenonis suem. X

Οὐδὲρ πρὸς τὴν ἡμίονον ἔρ. id est, Nihil ad Par-
menonis suem. De emulatione dictum, que longo intervallo
abesse ab eo, quod imitaretur. Plutarchus in Sympo-
siacis quinte Decadis, secundo problemate, quo pacto natum sit
adagium, narrat ad hanc fermē sententiam: Parmeno quāsi
fuit ex hominum eorum genere, qui nostris etiam temporibus
uarias animantium & hominum uoces ita scite imitantur
ac representant, ut audientibus tantum, non etiam uidentibus
uere, non imitate uoces uideantur. Neque desunt, que hoc
artificium maiorem in modum delectet. Parmenon igitur
hac arte uulgo, ut incundissimus, ita etiam celeberrimus
fuisse perhibetur: quem cum reliqui conarentur emulari, ac
protinus ab oibus diceretur illud: μὴν ἔλα οὐδὲρ πρὸς
τὴν ἡμίονον ἔρ. hoc est, Recte quidem, uerum nihil
ad Parmenonis suem: quādam prodijit, uerā in fiscalam sub alijs
occultat an gestans. Huius uocē cum populus imitatie esse
crederet, statimq; sicuti solent, reclamarent, τὴν οὐτῶν
πρὸς τὴν ἡμίονον ἔρ, id est, Quid hec ad parmenonis
suem uersa sue deprompta, ac propalam ostensa, refellit illo
rurū iudicium: utpote non ex uero, sed ex imaginatione pro-
fectum. Meminit idem Parmenonem ac suis adambate, in cō-
mentarijs de audiendis poetis. Nec intempestiuiter utemur
hoc adagio, quoties aliquis opinione deceptus, de re perpe-
ram iudicat. Veluti si quis epigramma parān eruditum, ac
noteritiam supra modum admiraretur, persuasus antiquum

esse. Rursus si quod antiquum esset & eruditum, ceu nup-
erum damnaret. Tanti enim ualeet hec imaginatio, ut erudi-
tissimis etiam uis in iudicando frequenter imponat.

Syncretismus.

XI

Συγκρητισμός. Cretico proterbio dicebatur, quoties fie-
ret, ut qui modo uidebatur hostes acerrimi, repente in summā
concordiam redigerentur. Id quod frequenter eumire solet,
maxime si quando malum aliquod inciderit utrisque commu-
ne. Plutarchus in commentario, πρὶ τῶν ἀδελφῶν, id est,
de fraterna charitate recenset, simulque explicat paroe-
mia his uerbis: Εὐ τοίνυν ἐκείνῳ δὲ μνημοναίμεν ὅτι ταῦς
πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς διαφορῆς, καὶ φυλάττην τοὺς
φίλους ἀντὶ ὁμιλήμην καὶ πλυσίον τῶν μάλας,
φίωγῶν δὲ τοὺς ἐχθροὺς καὶ μὴ προσδοχῆσθαι, μιμῶ-
μιλλον αὐτῶ γὰρ τῶτο τὸ κρητῶσι πολλαίως ἐσσιάζον-
τες ἀδελφῶν καὶ πολεμῶντες, ἐξωθερ ἐπιόντων πο-
λεμῶν, διελεύοντο καὶ σώσειοντο. καὶ τῶτο ἔρ ὁ καλὸς
μῦθος ἔστ' αὐτῶ συγκρητισμός, id est. Preterea oportet
bit & illud memini]e, fratribus inter se distidentibus, obser-
uareq; ut possimum eo tempore consuetudinem habeas, &
conuuium cum illorum amicis. Rursus, inimicos fugias, neq;
admittas ad familiaritatem, illud uidelicet Cretensium exem-
plum sequitur, qui frequenter cum facionibus & bellis in-
testinis inter se pugnant, inuadentibus aliunde hostibus,
omissa contentione conueniunt sunt: atque is erat, quem illi
syncretismus appellabant. Hactenus Plutarchus. Simile
quiddam refert de Socrate & Mallis Quintus Curtius li-
bro nono, quos alijs bellare inter se solitos, periculi socie-
tas iunxerat, imminente Alexandro. Perinet huc, quod
alijs ex Aristoteli referimus: σωζόντων ἀνεύωπτες τα-
κοῦα, id est, Conciliant homines mala. Adagium recte accō-
modabitur & in illos, qui amicitiam inueniunt, non quod sese
ex animo diligant, sed quod alter alterius opis eget: aut
quod ueluti conuulsi copijs communem inimicum persuadent.
Id quod his temporibus septenarium fiditari uidemus, ut
arma iungant, alioqui inter se in se infensissimis animis. Tanta in-
est & Christianis hominum uiceniariae uires. Refertur &
ab Apostolo quodam Byzantino, recētissimo apud Græcos,
prouerbiorum coaceruatore.

Qui circa salem & fabam. XII

XII

Περὶ ἑλά καὶ ἡμίονον, id est, Iuxta salem & fabam. In
eos dicebatur, qui se simulant scire, quod nescirent. Siqui-
dem diuini reponseri, fabam & salem apponebat. Unde qui
inter sese de rebus arcanis communicarent, τὸς πρὶ ἑλά
καὶ ἡμίονον appellabant: Ad hūc quidem modum scriptum
legitur in Diogeniano, reliquisq; Græcarum pauca uerba
collectioribus. Verum Plutarchus in Sympo-
siacorum problematum decade quarta, non fabam, sed cuminum scribit,
nisi forte deprauatus est codex: ἐκείνο δὲ πῶς ἡμῶς λε-
λῶκε τοὺς πρὶ ἑλά & ἡμίονον, ὅτι τὸ μῦθον ποικίλον ἔστι,
τὸ δὲ ἡμίονον, id est, At illud fortasse uos fugit, quod aini,
qui iuxta salem ac cuminum, quod illud quidem lauius, hoc
suauius. Rursus eiusdē operis decade quinta: ἔκρη φλῶ-
εῖσι μῶνον ἡμῶν ὡσθ' αὐτῶ, τινες ἄρ ἔμερ οἱ πρὶ
ἑλά & ἡμίονον ὅτι πρὸς μίαν λεγόμενοι, id est, Quere-
bat Plutarchus, cum apud ipsam conarentur, qui nam essent,
quā in floribus iuxta salem & cuminum diceretur. Apol-
lophanes autem grammaticus sic eam questionem dissoluit,
ut dicat adagium summam familiaritatem significare. Siqui-
dem qui magno preter inter se familiares sunt, hi uel salem &
cuminum una conant, neque requirunt apparatus illum cum
borum

horum. Unde & ille iocus est Oslavii Cæsaris ad quendam, à quo fuerat conuiuio perparco, frugalit; acceptus: Nesciebam me tibi esse tan familiarum. Huc pertinet etiam illud, qd suo loco referemus: ἄλλα ὄχι ἔξωπείρα μὴ ἄποβολήν, id est, Non oportet transgredi salē & mensam, hoc est, anticitie ius quod his rebus conciliatur, non est uiolandum. Porro salis nomine frugalitē uictum inuui, passim ex poetis licet cognoscere. Horatius in Odis:

Viuitor paruo bene, cui paternum
Splendei in mensa tenui salinum.

Idem in sermonibus:
Concha salis priori.

Modo sit mihi mensa tripes, &
Verum in diuinatibus uidetur magis religionis causa solitibus apponi. Cuius autem hic bonos salis positissimum sit habitus, queritur apud Plutarchum in eo, que modo citauo loco. Nam & Homerus salem diuinum appellat, & Plato scripsit salem rebus diuinis amicissimum, familiarissimumq;. Proinde Aegyptij honoris causa prorsum a sale abstinent, adeo ut ne panibus quidem uestiantur sale conditis. Tame si Plutarchus arbitratu Aegyptios hac gratia potius abstulisse, si quādo putare uiuere uellent, quod præcipue libidinem irritare putetur, idq; propter calorem. Præterea non est ueri dissimile, illos abdicasse sibi salem, tanquam condimentum omnium suauissimum, ita ut non immerito, opsoniorum opsonium appellari possit. Nam sunt qui hac de causa salem gratiam nominarint, quod citra hunc omnia uideatur insipida, ingrataque. Quædam illud maxime diuinum in se sal habere uidetur, quod à corporibus uita desinitutis, putrefactionem ac tabem arect, neq; sitit prorsum interire, diu morti uelut resistentes, animæq;, quoad licet, uice fungens. Atqui nihil est anima diuinus. Huius, ut est officij, animata tucri, continereq;, neq; sincere compagine dilabi: iisdem sal, anime exemplo, cohibet corporum harmoniam ad tabem tendentium, & membrorum inter se se amicitiam conseruat. Hac eadem ratione fulguris ignem sacrum ac diuinum arbitrantur, quod istorum corpora multo tempore perdurent, neq; putrescant. Habet & illud quasi diuinum sal, quod uim quandam gignendi genuanum habere credatur, uel hoc argumento, quod, sicut paulo superius dictum est, feminalem uigorem exoptat, acuitq;. Proinde qui caribus alendis dant operam, falsis carnis ac salisentis eos pascant, quo ad gignendum reddatur alacrioris. Accedat huc, quod è nauibus marinis immixta murium uis solet enasci. Neque desunt qui dicant, mulieres etiam citra uirilem operam fieri gravidas, si salem lingant. Præterea putant huc alluisse poetas, qui non sine causa finxerunt Venerem geniturae principem, è silo natam fuisse, quâ citâ ἑδρυγὰν, id est, saligenam cognominant. Quin iisdem eos omnes marinos fecundios, & plurimorum liberorum progenitores faciunt. Denique nullum est animal, neque terrestris, neque uolatile, perinde fecundam, ut sunt omnia marina. Huiusmodi fermè de sale differuntur apud Plutarchum, que quidem hoc magis libuit referre, quod in Christianis etiam mysterijs, præcipue baptisimæ, quo renascitur, ac denuo gignitur ad salutem, sal in primis admisceratur, ut ex his, que ueteres de sale senserunt, non nihil etiam theologus ad suam usum possit accommodare.

Diabus ancoris fultus. XIII

ἔπι δ' ἀνῶν ἐρύσσει, id est, Duabus nixus in portu sedet, sub audiendam ancoris. De firmis & immotis, & qui rem suam probe consabulierunt. Dictum à nauibus intra portum tuto manentibus, à prora simul & à puppi proiectis ancoris. Meminit Aristides in Panathenæicis. Ab eadem metaphorâ dua-

rum est, quod aduersus Ctesiphontem dixit Demosthenes: Οὐκ ἔπι τῷ αὐτῆς ἐρύσει τοῖς ποσσίν, subaudiendum ἀγκύρας, id est, Haud eadem ancora nixus est, qua uulgus hominum.

Sine capite fabula.

XIIII

Ἀνεφάθ' ἄμυθος, id est, Sine capite sermo dicitur imperfectus ac mutilus. Plato libro de legibus sexto: Οὐκ ἔστι δὴ πρὸς λέγων γὰρ ἄρ, μὴδὲν κεφαλῶν ἕκαστ' ἀπολλύει τοῖσι, πλῶν ἄμυθος γὰρ ἄρ ἀπάντη τοῖσδε ὄντας φασὶ φασὶ φασὶ φασὶ, id est, Nequaquam profecto, posteaquam dicendi parte si suscepi, sermonem absq; capite libens reliquerim. Etenim si oberrans talis occurrit alicui, fœdus uideretur. Rursus in Germania: Ἀλλ' οὐδέ τῶν μῦθων φασὶ με τῶν δέμου εἶναι καταλλίστερ, ἄλλ' ἐπιδέντας κεφαλῶν, ἢ ἄν' ἀνεφάθως πῶν, id est, At ne sermones quidem interim aiunt sibi esse deserere, quin potius impendendum illis caput, ne sine capite obambulet. Fortassis alludit ad id, quod refert Plutarchus in dialogo de defectis oraculis. A pud Cretenes fuisse quoddam nouis & ab iis ceremonijs agebatur, ostenso hominis simulacro, sine capite. Hunc aiebant Homerioni patrem fuisse, quò cõsperata per uim Nymphæ, sine capite fuerit repectus. Procerbiu refertur à Zenodoto.

Inter sacrum & saxum.

XV

Tyndarus apud Plautum, alter è captiuis, cum iam proditis dolis esset deprehensus, nec haberet qua nam arte posset elabi: Nunc ego, inquit, omnino occidi. Nunc ego inter sacrum, saxumq; sto, nec quid faciã scio. Apuleius asini sui libro undecimo: Plurimum ergo duritia paupertatis intercedente, quod ait uetus procerbium, inter sacrum & saxum positus cruciabat. Explicat autem Apuleius allegoriat adagij, uidelicet alludens ad sacerdotium, cui erat initiandus, & paupertatem saxo durorem, per quam non suppetebant sumptus. Sumptum apparet ex prisicis fœderis feriendi ceremonijs, in quibus fœcialis porcû saxo feriebat, hæc interim pronuntias: Qui prior populus fœdus rumpet, iupiter ita eum feriat, quemadmodum ego porcum hoc lapide ferio. Sed uideatq; fluxit adagium, satis licet dici solitum in eos, quò perplexi, ad extremum periculum rediguntur.

Inter malleum & incudem.

XVI

Μεταξὺ τοῦ ἄκρον ἔχει σφίρας, id est, Inter incudem & malleu. Hinc non dissimile refertur ab Origene Theologo, quædam in Hieremiam homilia, his quidem uerbis, nam Græca desideramus: Iam quoddam est apud nationes tritan uulgi sermone procerbium, ut de his qui anxietatibus, & ingentibus malis premuntur, dicant: Inter malleum sumt & incudem.

Nunc meæ in arcum coguntur copie.

XVII

Rem eandē diuersa significat allegoria Terentius in Heautontimorimeno, cum ait: In angustium oppido, nunc meæ coguntur copie. Metaphorâ sumpta ab exercitu, qui laborat, in quo conclusus loco, & unâque obsidetur ab hostibus, ut difficile sit effugere.

In acie nouacula.

XVIII

Nec abhorret à superioribus illud quod ab Homero sumptum, maximisq; celebratum autoribus, in adagione abijt: ἔστι ζυγὸς ἀκμῆς, id est, In nouacule cuspide, sine acie, pro quo quod est in summo discrimine. Sic enim in Illiadis decimo loquitur Nestor:

Νῦν γὰρ δὴ πᾶντασιμ ἐπιζυεῖ ἰσαται ἀκμῆς,
 ἢ μάλα λογχοῦ ὄλεθεῖ ἀχαιοῖς ἢε βῶναι. id est,
 Nunc etenim cunctis sita res in cuspide ferri est
 Viuante, an tristi exitio absumantur Achii.

Sophocles in Antigone:
 θεοὶ βεβῶς αὐτῶν ἐπὶ ζυεῖ τύχης.
 Sunt autem Tirese uatis uerba, Creontem admonentis, ut se
 piam in tanto cōstitutus periculo. Rursum in epigramatibus:
 Εὐεθῶκε ἄσκης πὲρ οὐροῦδέενης ἑσπιδῶκε,
 τὰ μὲν ἀμφοτέρωσιν ἐπὶ ζυεῖ ἰσαται ἀκμῆ. id est,
 Europe atq; Asie reges Mauoreste potentes
 Nunc uobis utrisq; nouacle in acimine res est.

De Menelao ac Paride, singulari certamine decernentibus,
 uer Helena potiretur. Theocritus in Dioscuris:
 Ἀντράτωρ σωτήρας ἐπὶ ζυεῖ ἠδ' ἑόντων. id est,
 Certa salus hominum iam ferri in cuspide stantium.

Sumptum uidetur à circulatoribus, qui in cuspide gladiorum
 ingrediuntur: aut ab ijs, qui ferrum manu contrectant, ut ad-
 monent in hunc autorem edita scholia.

Res est in cardine. XIX

Huic non omnino diuersum est illud: Res est in cardine,
 quod Seruius pro uerbum esse admonuit, enarrans illud
 Mæronis:

Haud tanto cessabit cardine rerum.
 Putatq; perinde ualere, quasi dicas: Res est in articulo. M.
 Tullius: In co cardo re uertitur, dixit, pro eo qd' est, ex hoc
 tota res pendet. Quintilianus libro duodecimo: Nam ut la-
 ceam de negligentibus, quoru nihil refert, ubi litium cardo
 uertatur. Idem libro quinto: Nam si fatetur, multis ex cau-
 sis potuit cruenta esse uictis: si negat, hic cause cardinem
 ponit, in quo si uictus fuerit, etiam in sequenti uictus. Sumptū
 ab ojsiq; que cardinibus sustinentur, uoluntariū q̄.

Nouacula in cotem. XX

Ζυεῖς εἰς ἀκόλυ. id est, Nouacula in cotem. Dicit soli-
 tum in bos, qui forte in eas res inciderunt, in quas minime uo-
 lebant. Neque nouacula potest incommodius cadere, quam si
 in cotem inciatur. Ab hoc non ita multum abhorret illud Ho-
 ratianum.

Et fragili querens illudere dentem,
 Illidet solido.

Recte accomodabitur & in eum, qui ledendi cupidus, tā-
 dem hominem natus est, à quo uicissim ledatur, cum illi no-
 cere non possit. Siquidem nouacula, si in molle quippiam inci-
 derit, dissecat: si in cotē, reuiditur. Huc respexit ille qui dixit
 sibi in animo esse, ut nouacula cotem discinderet, significans
 in cotem nihil posse nouaculam.

Caliga Maximini. XXI

Caliga Maximini uulgo dicituratum est, in homines insul-
 sos, & immodice proceritatis. Id adagi refertur Iulius Capi-
 tolinus, in uita Maximini imperatoris. Nā cū esset, inquit,
 Maximinus pedum, ut diximus, octo & propē senis, calcia-
 mentum eius, id est, campagium regium, quādā in luo, qui
 est inter Aquilegiam & Arrianam posuerunt, quod constā
 pede maius fuisse hominis usfugio atque mensura. Vnde etiā
 uulgo tractum est, cum de longis atque ineptis hominibus di-
 ceteret: Caliga Maximini. Hactenus Iulius. Ergo pro uerbu
 reūsus usurpabitur, si cum odio contemptiue dicatur, pro-
 pterea quod is Maximinus, unde natum esse constat, inuisi-
 sinus esset pariter & populo Romano, & senati: quippe
 Thrax natione, deinde sordido genere, postremo moribus
 barbaris ac feris. Quin etiam nunc homines insiguiti proce-

ritatis uulgo male audiunt, tanquam socordes atq; inertes.

Clematis Aegyptia. XXII

Huic confine est, quod à Phalero Demetrio refertur:
 κληματαῖς ἀγροσφί, id est, Clematis Aegyptia. Id ait
 ioco dici solitum in eos, qui corpore prater modū procero,
 atq; atro colore essent: natum haud dubie ab eius herbe spe-
 cie, de qua meminit Dioscorides libro quarto, Plinius libro
 24. cap. 15. Itaq; inquit, centumculum uocāt, rostratis folijs,
 ad similitudinem capitis penularum, iacens in aruis. Græci
 autem clematidē appellant. Sed cum clematidis multe sint
 species, quas imbre recenset Plinius, una duntaxat pronerbio
 locum fecisse uidetur, ea nimirum, quæ clematis Aegyptia
 cognomine dicitur. Dicitur autē quod hanc maxime gignat
 Aegyptus, folio laui, longo, tenuiq;, aduersus serpens &
 priuatim aspidē, ex aceto pota efficax, quæ eadem ab alijs
 daphnoides, ab alijs polygonoideis uocatur. Lærtius in uita
 Zenonis ex autoritate Apollonis, scribit Zenonem gracili
 fuisse corpore, statu procero, atra cute. Deinde autorem ci-
 tat Chrysippum, qui in secundo pro uerbius suoru libro
 scripserit, ob eam causam, à quodam Clematidē Aegyptiā
 fuisse dictum.

Res ad triarios redijt. XXIII

Romanum extat adagium, elegans cum primis, & anno-
 tandum: Res ad triarios redijt. Eo licebit uui cū significabi-
 mus rem eò periculi redactam esse, ut extremo conatu, sum-
 misq; uiribus sit eritendum, & ad supra cōfugiendum cō-
 silia, quibus si nihil proficiatur, iam nihil reliquum esse uide-
 tur, unde subsidiū sperare possis. Vel uti si in disceptatione
 quapiam lituaria, medicoribus ambigentibus, ad unum ali-
 quem summe doctrine uirum rem de ferre cogemur. Aut
 in accipiti negotio, potentiūmorum amicorum opem im-
 plorare cōpelleremur, quos non nisi maxima quadam adacti ne-
 cessitate soleamus interpellare. Denique si cum uulgaribus
 illis consilijs res explicari nequit, ad nouum aliquod, & egre-
 gie callidum consigitur. Quemadmodum Terentianus ille
 Phormio in sui nominis fabula, cum significaret neque in An-
 tiphone, neque in Phædria, neque in Geta satis esse pre-
 sidij ad retundendam senis scitiam: Ad te, inquit, Phor-
 mio, summa redit. Natum est adagium à ratione modoq;
 componendi Romani exercitus. Refertur autem pariter,
 & explicatur à Tito Luitio, prime decadis libro octauo,
 cuius uerba libuit subscribere. Postremo in Plureis ordi-
 nes acies distribuebat. Ordo enim sexagenos milites,
 duos centuriones, uexillarium unum habebat. Prima acies
 hastati erant, manipuli quindecim distantes inter se mo-
 dicum spaciū. Manipulus leuis, uicenos milites, aliam
 turbam scutatorum habebat. Leues autem, qui hastam tan-
 tam gestaque gererent, uocabantur. Hæc prima sors in
 acie, florem iuuenum pubescensium ad militiam habebat.
 Robustior inde ætas totidem manipulorum, quibus princi-
 pibus est nomen. Hos sequebantur scutati omnes, insigni-
 bus maxime armis. Hoc tringenta manipulorum agmen, ante-
 pilanos appellabant, quia sub signis iam alij quādecim ordi-
 nes locabantur, ex quibus ordo usfugio tres partes ha-
 bebāt. Eran unamquamque primum pilum uocabant. Tri-
 bus ex uexillis consabat. Vexillum centum octoginta tres
 homines erant. Primum uexillum triarios ducebat, ueteranū
 militū spectate uirtutis. Secidum uorarios minoris roboris,
 etate, factiq;. Tertium accisos, minime fiducia manent. Eò
 & in postremam aciem reiciebantur. Vbi bis ordinibus exer-
 citus instructus esset, hastati omnium primi pugnam inibant.

Si hastati

Huc alludunt et illa sero sapientium uoces. Nunc scio quid sit amor. Nunc ego et illum feclestam, et me misurum esse sentio. Ab uix tadem sensu stolidus. Videtur adagium ex illa uetustissima fabula mansisse de duobus fratribus, Prometheo, atque Epimetheo, quae quidem refertur apud Hesiodum ad hanc ferme sententiam: Iupiter iratus Prometheo propter ignem furtio sublatum de caelo, ac mortalius reddidit: cuiusque illum simili retaliare dolo, Vulcano negotium dat, ut è luto puellae simulacrum quanto maximo possit artificio fingat. Id simul atque factum est, singulos deos deasque monet, ut ei simulacro suas quisque dotes adiungerent. Unde et uirgini Pandorae nomen affictum apparet. Hanc igitur omnibus formae, cultus, ingenij, linguasque dotibus cumulata, Iupiter cum pyxide pulcherrima quidem illa, sed intus omne calamitatum genus occultente, ad Prometheum mittit. Is recusato munere, fratrem admonet, ut si quid muneris se se abente mitteretur, ne reciperet. Reddi Pandora, per suosque Epimetheo, pyxidem donat. Eam simul ac aperuisset, euolantibusque morbis sensisset Iouis uisus, sero nimirum sapere cepit. Vbi Hesiodus palam ad adagione alludens ait: Αὐτὰρ ὁ δ' ἐξήμυρος ὅτε δὴ καὶ οὐαί χ' εὐδόνει. id est, Accepit, tactusque malo, tum denique sensit.

Id est significat in Theogonia: Haec, inquit, peperit προμηθεα Παικίλοιο ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἀμαρτάνου τ' ἐπιμηθεα.

Prometheum uisum nominas, ac uarij instructum consilij, Epimetheum post erratum sapientem. Unde et Pindarus in pythijs, appellat illum ὀπίσθου, quasi sero sapientem. Quod ipsa etiam indicant uocabula. Nam προμηθεὺς Graecis cum significat, cui prius quam rem aggredierit, suppeditatum consilium. ἐπιμηθεὺς, cui re peracta, tum demum consilium in mentem uenit. προμηθευδῆς, est consilio malis imminentibus occurrere. Lucianus in dialogo quodam, ex comico quopiam citat hunc uersiculam dictam in Cleonem, quod sero nec nisi confictio negotio saperet: κλέω προμηθεὺς ὅτι μετὰ τὸ πρᾶγμα. id est, Rebus peractis est Cleon Prometheus. Idem in calce eiusdem dialogi: ἐπει τὸ γε μετὰ τοῦ αἵματος, ἐπιμηθεὺς ἡ γρομῶ προμηθευδῆς ὄσιν, id est, Nam illud quidem postremum confidere, Epimethei est, non Promethei. Effertur etiam ad hunc modum paroemia: πᾶς τὸ δ' ἐνὰ φρονιμώτερος, id est, Post mala prudetior. Rursum hoc pacto: ὅζ' ἐν ἑσπῶς, id est, ut sententiam magis quam uerba reddam: Quae nocent, docent. At multo consiliosus est alienus malis prudentior reddi, iuxta Graecan sententiam.

Βλέπωμ πεποῦσθαι θύμ' εἰς τὰ δ' ἄλλω καυά. id est, Aliena spectans, doctus euasi mala.

Circumfertur et illud nostrati uulgo iactum: Mortalis, pudore et iactura doctiores euadere.

Aliquid mali propter uicinum malum. XXXII

Lysimachus apud Plautum in Mercatore: Nunc ego uerum esse illud uerbum experior, aliquid mali esse propter uicinum malum. Quibus ex Plauti uerbis satis liquet, hanc sententiam uulgari sermone fuisse celebratam. Eam Hesiodus eleganter expressit in opere, cui titulus, Opera et dies: Εἰ γάρ τι καὶ γάρ τι ἐχθρόν μιν ἔλλο γλυκτώσθαι. Τεῖ ποτὲς ἄνωσθ' ἑαυρῶν, ἴσσαντο δὲ πικρῶ. Πῆμα κακὸς γάρ τω ὅσσοι τ' ἀγαθὸς μὲ γ' ὄνειαρ. Εὐμορσέ τι ἄμια, ὅσ' ἐμμορσέ γένοιτο ἄδολῶ. Οὐδ' ἐν βίβῳ ἀπὸ δολιτ' εἰ μὲ γάρ τω κακὸς εἶν. id est, Si qua domi incidit tibi res, tunc illico omisit

Ad simi uicini uocis, cinguntur at ipsi Affines, noxa est, uicinus ut improbus ingens, Contra ita maxima commo ditas, si commodus ad sit. Deest honor huic, bona quem uicinia deficit, at nec Intereat bos, ni uicinus tibi improbus ad sit. Neque tantum inter priuatos uicinos haec sententia locum habet, uerum etiam experimentis obseruatum est, populos à uicinis subuersos. Quomodo modum Aetolis et Acarnanibus euenit, qui se mutuis cladibus euerterunt, inter se fuit finitum. Item Carthaginensibus et Byonitiis, quarum historiarum meminunt Hesiodi interpretes. Huc uidetur leniter allusisse Vergilius in Eclogis, cum ait: Nec mala uicini pecoris contagia ledent. Et, Mantua ue misere nimium uicinia Cremonae.

Admonet autem paroemia, uti honoru cōiucium, et consuetudinem expetamus, à malis nos quam maxime possunt abducamus. Proinde scitum est illud Themistocles apud Plutarchum: qui cum praedix quoddam uenderet, hoc quoque preconē addere iussit, ὅτι ἡγοῦ ἀγαθὸν εἶχε γαίτονας, id est, quod uicinos etiam haberet bonos, quasi uicini commendatione futurum esset longe uendibilis. Neque multum abhorret hinc illud eiusdem Hesiodi carmen: Ποδάρα μὲ γὰρ πικρὰ πόντος κακὸς ἀνδρῶς ἐπαυξῆς, id est, Saepè mali male facta uiri populus luit omnis.

Manus manum fricat. XXXIII

Socrates in Axiocho Platonis ad Prodicum sophistae, hunc Epicharmi comici uersiculam semper in ore fuisse: ἢ δὲ χεῖρ, τὴν χεῖρα κινεῖ, δὴσ' ἢ καὶ ἄλλοσιν τῶν id est: Affricat manum manus, da quiddam et aliquid accipe: uide licet hominis quæstus facite taxas, qui neminem gratis doceret, et à quo se quoque que iū dicturus esset didicisse affirmat: at ne id quidē gratuito, imò numerata mercede. Sententia digna tū homine Siculo, tum uisro poeta. Sic enim illum appellat Cicero. Monet autem, neminē ferre mortaliū inueniri, qui uelit in quempiam beneficiū collocare, à quo non speret aliquid emoluentiū iū uicisim ad se rediturum: sed officij inuicij officio, beneficii beneficio prouocari. Idē adagiū effertur et hoc pacto: χεῖρ χεῖρα νίπτει, id est, Manum manum lauat. Idem pollet utraque metaphora. Nam mutua commo ditas est, quoties uel fricat, uel abluat manus manum. Circumfertur inter Graecanicas sententias huiusmodi distichon: Ἀνὴρ γὰρ ἀνδρα καὶ πόλις σάβει πῶλιμ, Χεῖρ χεῖρα νίπτει, δ' ἀκτιλὸς τε δ' ἀπὸ τυλορ. id est, Virus seruat urbem, seruat itidem uir uirum.

Manus manum, digitumque; digitus abluat.

Vitior et eo Seneca in ludico libello de morte Claudij Cesaris.

Grati gratiam parit. XXXIII

Eandem sententiam Sophocles simpliciter extulit in Oedipo Coloneo:

Ἡ χεῖρ χεῖρμ φέρει, id est, Gratiā adferi gratiā. Rursum apud eundem in Aiacē Malthophoro: Χεῖρ χεῖρμ γὰρ ὄσιν τ' ἐκ τὸσ' αἰ. id est, Beneficium semper beneficium parit.

Quod Hesiodus uelut enarrans in primo Georg. Τὸρ ἐπιλέοντα ἐπιλέωμ, καὶ τὸρ προσίον ἢ προσέονα, καὶ δ' ὄμμεν ὄσμεν δ' ὄμμεν μὲ δ' ὄμμεν μὲ δ' ὄμμεν, Δὴ τὴ μὲν ὄμμεν, ἀδ' ὄμμεν δ' ὄμμεν ὄμμεν.

Quibus significatur beneficium inuicari beneficio, et officium officio prouocari. Euripides in Helena: Χεῖρ γὰρ ἄντι χεῖρτι ἄδύτω, id est, Beneficium

quod quædam inveniunt, aut eandem sententiam sit, tamen quo do-
 ctus in antea, et in finibus quosdam, et eorum porcionem im-
 plentem, et in finibus. Sic Plato numeris suis obscuravit suam
 philosophiam. Sic Aristoteles multa mathematicis collatio-
 nibus reddidit obscuriora.

Sus Minervam.

Tristissimum apud Latinos auctores adagium: $\delta\epsilon\tau\omega\sigma\tau\omega\sigma\tau\omega$ id est, Sus Minervam, subaudiendum docet, aut mo-
 net, dici solitum, quoties indoctus quisquam, atq; insulsus, cū
 docere conatur, à quo sit ipse magis docendus: aut, ut Festi
 Pompeij verbis utar, cum quis id docet alterū, cuius ipse est
 inscius. Propterea quod Minervæ artem et ingeniorum, ut
 diximus, tutela tribuitur à poëtis. Porro sue nullū aliud ani-
 mal magis bratum, magisq; sordidum, ut quod stercoribus
 impense gaudeat: uel ob icoris magnitudinem, que sedes est
 concupiscentiæ ac libidinis: uel ob naturam crassitudinem, et
 olfactum hebetem: unde fit ut non offendatur fetore, tum
 adeo prout, ciboq; deditum, ut si forte isorum aspiciere co-
 gatur, protinus supore fileat ob insipientiam, ut tradit Ale-
 xander Aphroditesus. Nec est aliud magis indocile, proinde
 non ad usum aliquem, quemadmodum pecudes nonnullæ, sed
 ad epulas duntaxat à natura donatum videtur. Cui rei testis
 est Plinius lib. 8. cap. 51. Animalium, inquit, hoc maxime bru-
 tum, animansq; ei pro sale datum, non illepide existimaba-
 tur. Idem affirmat Varro libro de re rustica secundo: Sullum,
 inquit, pecus donatum à natura dicunt ad epulandum. Ita q;
 his animam datum pro sale, que servaret carnem. Atq;
 hæc quidam verba quid fidei uelint, explicat M. Tullius libro
 de finibus bonorum quinto: Etenim omnium rerum, inquit,
 quas et creat natura et tuetur, que aut sine animo sunt, aut
 non multo secus, eorum summum bonum in corpore est, ut
 non insite illud dictum uideatur in suem, animum illi pecudi
 datum pro sale, ne putresceret. Sunt autem bestię, in quibus
 inest aliquid simile uirtutis, ut in leonibus, ut in canibus, ut
 in equis, in quibus non corporum solum, ut in subis, sed etiã
 animorum aliqua ex parte motus aliquos uidemus. Aristote-
 les in phisognomicis, scribit exigua fronte homines indo-
 ciles, et ad disciplinas ineptos uideri, atq; ad suum ge-
 nus pertinere, tanquam à docilitate, hauriensq; artibus longè
 omnium alienissimum. Nam reliqua sermè docilitatis
 esse capacia. Unde nunc quoq; uulgo insipidos istos, et
 quasi uentri atque ab dominis natos, sues appellare consue-
 nimus. Quin et Suetonius in catalogo illustrium gramma-
 titorum, refert Palemonem arrogantia tanta fuisse, ut M.
 Varonem porcum appellaret, secum et natas, et mori-
 turas literas. Præterea si quid indoctum atque illiteratum
 significare uolumus, id ex hâc profectum dicimus. Quem-
 admodum M. Tullius in Pisonem: Ex hâc prodictæ, non
 schola. Hinc igitur natum adagium: Sus Minervam. Lu-
 cius Cæsar apud Ciceronem libro de Oratore secundo, Sic
 ego, inquit, Crasso audiente, primum loquar de faciejs,
 et docebo sus, ut aiunt, oratorem eum, quem cum Catulus
 nuper audisset, fecum alios aiebat esse oportere. Idem Ci-
 cero libro de natura deorum primo: Nam et si non sus Mi-
 nervam, ut aiunt, tamen inepte quisquis Minervam docet.
 Hieronymus in Rufinum: Prætermittito Græcos, quorum
 ut iactas scientiam: et dum peregrina scilicet, penè tui ser-
 monis oblitus es, ne uetere prowerbio, sus Minervam doce-
 re uideatur. Vbi patet idem uersus commutatus in epistola ad
 Marcellum, cuius initium: Menioram charitas non habet.

XL

Sus cum Minerva certamen
 suscepit.

LXI

Cum hoc aut idem, aut certe quàm maxime finitimum,
 quod apud Theocritum legitur in Hædæporis:
 $\tau\epsilon\ \pi\omicron\tau\ \alpha\delta\omega\lambda\omega\tau\alpha\mu\ \epsilon\theta\mu\ \eta\pi\omicron\sigma\epsilon,$ id est,

Cum diua est ausus sus decurrere Minerva,
 Quoties indocti stolidiq; et depugnare parati, non uerentur
 summos in omni doctrina uiros in certamen literarium
 prouocare, Theocriti enarrator sic effert iulgo $\eta\pi\omicron\sigma\iota\ \mu\alpha\kappa\alpha\rho$
 scribit: $\tau\epsilon\ \epsilon\pi\ \pi\theta\omicron\epsilon\ \alpha\delta\omega\lambda\omega\ \epsilon\pi\iota\zeta\epsilon\epsilon,$ id est, Sus cum sis,
 cum Minerva contendis. Scholiastes nescio quis addit, eos
 $\epsilon\pi\iota\zeta\epsilon\alpha\mu$ dici, qui uerbis certant, $\epsilon\pi\epsilon\iota\delta\epsilon\ \epsilon\mu,$ qui factis, quo magis
 ridiculum est, si sus indoctus certet cum Minerva disci-
 plinarum præside.

Inuita Minerva.

XLII

Latinis et illud est celebratissimū, Inuita Minerva, pro
 eo quod est, y refragante ingenio, repugnante natura, nō fauen-
 te coelo. Cicero in officijs: Inuita, ut aiunt, Minerva. Idem li-
 bro epistoliarum familiarium duodecimo: Quin quatribus fre-
 quenti senatu causam tuam egi, nō inuita Minerva. Rursum
 eiusdem operis libro tertio: Idq; quoniam ut iia uis: puto me
 non inuita Minerva fiduciam Horatius:
 Tu nihil inuita dicis, faciesque Minerva.

Huc alluisti Seneca, cum dixit:

Male respondere coacta ingenia.

Abijt & taurus in syluam.

XLIII

$\epsilon\beta\alpha\ \kappa\alpha\iota\ \tau\alpha\upsilon\tau\ \delta\epsilon\ \alpha\pi\ \nu\lambda\alpha\pi,$ id est, Abijt & taurus in
 syluam. Pastorale prowerbium, allegoricè subterpicida, signifi-
 cans diuortium, ac neglectum ueteris amicæ. Tamen si licebit in
 usum uerccundiores trahere hoc modo, si per iocum accenti-
 modabitur ad eos, qui pristinos amicos negligere uidentur, et
 à familiarium conerronumq; grege deserere. Aut in illos
 etiã, qui à solitis desiccit studijs, diuersumq; uitæ sequuntur
 institutum. Theocritus in Idyllo, cuius titulus est Theony-
 cho, nominatim etiam prowerbium uicerefert:
 $\alpha\iota\upsilon\ \delta\epsilon\ \delta\iota\omega\ \lambda\epsilon\gamma\epsilon\tau\alpha\ \tau\iota\epsilon\ \epsilon\beta\alpha\ \kappa\alpha\iota\ \tau\alpha\upsilon\tau\ \delta\epsilon\ \alpha\pi\ \nu\lambda\alpha\mu.$
 id est. Fertur et hoc olim, in syluã secedere tauri.

Queritur autem amans se ian pridem ab amicæ relictum, plu-
 rimusq; iam esse temporis ostendit, quod Crisica, id est Ca-
 tella (nam id erat nomen puellæ) sese Lyco quodam oblectet,
 neque omnino curet ad pristinam redire consuetudinem: non
 magis quam tauri, qui et ipsi nonnumquam à uaccarum ar-
 mentis secedant, et aut reliquis aggregantur tauris, aut soli-
 tarij per memora uagantur, nullo forminarum desiderio tacti.
 Eum secessum, eumq; uaccarū neglectū, quasq; diuortium,
 pastores peculiari uerbo uocant $\alpha\tau\iota\ \mu\alpha\gamma\alpha\lambda\epsilon\mu,$ uoce nimi-
 rum compositū, $\epsilon\kappa\ \tau\omega\ \alpha\tau\iota\ \mu\epsilon\mu\ \tau\omega\ \alpha\tau\iota\ \mu\alpha\gamma\alpha\lambda\epsilon\mu\ \kappa\alpha\iota\ \kappa\alpha\tau\alpha\ \sigma\epsilon\phi\omicron\upsilon\ \epsilon\mu,$
 quod est despicere, negligereq; ac pro mhilo duce-
 re: et $\epsilon\kappa\ \tau\omega\ \alpha\gamma\epsilon\lambda\mu,$ quod armentū sonat. Ac tum $\alpha\tau\iota\ \mu\alpha\gamma\alpha\lambda\epsilon\mu,$
 dicuntur tauri, cum segregati à uaccarum commu-
 cio, adeo nō curant illas, ut non modo coitum non appetant,
 sed ne pascuis quidem isdem uti uelint. Hunc animantis mo-
 c rem,

